

Uz sākumlapu>Ģimenes lietas un mantojums>Mantojums>Lietu tiesību (in rem) pielāgošana

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana

Mantinieki vienā ES dalībvalstī var atsaukties uz mantošanas tiesību normām citā ES dalībvalstī, kad tiesības tiek pielāgotas, lai precīzi atbilstu tiesībām savas dzīvesvietas valstī.

Lai ļautu mantiniekiem vai legātāriem citā ES valstī izmantot tiesības, kas radušās vai tiem nodotas mantošanas ceļā, **Mantošanas regulā** paredzēts, ka nezināmas *in rem* tiesības (tiesības uz nekustamo vai kustamo īpašumu) jāpielāgo tuvākajām līdzvērtīgām *in rem* tiesībām atbilstoši attiecīgās otras ES valsts tiesību aktiem. Veicot šādu pielāgošanu, būtu jāņem vērā mērķi un intereses, uz ko ir vērstas konkrētās *in rem* tiesības, un to sekas.

Šajā sakarā **Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls civilietās un komercietās** ir publicējis vairākas informācijas lapas par valstu tiesību aktiem, kurās izskaidro:

in rem tiesības, kas varētu rasties mantojuma ceļā;

vai šādas tiesības tiek ierakstītas nekustamā īpašuma vai kustamas mantas reģistrā;

sekas, kas izriet no to reģistrācijas;

īpašus noteikumus un procedūras attiecībā uz *in rem* tiesību pielāgošanu.

Lai iepazītos ar informācijas lapu par valstu tiesību aktiem un procedūrām attiecībā uz *in rem* tiesību pielāgošanu kādā ES valstī, noklikšķiniet uz atbilstošās valsts karoga, kas redzams šajā lapā .

Lapa atjaunināta: 30/05/2023

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Beļģija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Lietu tiesības, kas var izrietēt no mantojuma saskaņā ar Beļģijas tiesību aktiem, ir īpašumtiesības un to apakštiesības, t. i.:

– lietojums (Civilkodeksa (*Code civil*) 745. *bis* pants);

– izmantošana un apdzīvošana (Civilkodeksa 625. pants);

– servitūts (Civilkodeksa 637. pants);

– būvēšana un ilglaicīgas zemes īres tiesības.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Kad persona kļūst par īpašumtiesību vai to apakštiesību turētāju, jo šo tiesību tālāknodešana notikusi nāves gadījumā, attiecīgā persona kļūst par *erga omnes* turētāju. Citiem vārdiem sakot, ja šādas tiesības tiek nodotas nāves gadījumā (uz mantojuma vai testamenta pamata), nodešana nav jāreģistrē īpašuma reģistrā. Hipotēku likuma (*loi hypothécaire*) 1. pantā, kurā norādīti gadījumi, kad lietu tiesību nodešana ir jāreģistrē, lai tā būtu saistoša trešām personām, nav atsaucies uz šo gadījumu.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Neattiecas.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Šajā posmā nav paredzēti īpaši noteikumi vai procedūras lietu tiesību pielāgošanai.

Lapa atjaunināta: 31/05/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Bulgārija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Saskaņā ar spēkā esošajiem Bulgārijas tiesību aktiem no mantošanas var izrietēt visas *in rem* tiesības. Nav īpaša noteikuma, kas ierobežotu vai izslēgtu kādas no šīm tiesībām no mantojuma, kurš pāriet mirušā mantinieku īpašumā pēc viņa nāves.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Saskaņā ar īpašumtiesību likuma (*Zakon za sobstvenostta — ZS*) 112. pantu obligāti jāreģistrē:

1) visi akti, ar ko nodod īpašumtiesības vai nodibina, nodod, groza vai izbeidz citas *in rem* tiesības uz nekustamo īpašumu, un akti, ar ko atzīst šādas tiesības;

2) līgumi, ar ko nodod mirušā mantojumu, kurā ietilpst nekustamais īpašums;

3) akti, ar ko atsakās no *in rem* tiesībām uz nekustamo īpašumu;

4) vienošanās par nekustamā īpašuma sadalīšanu un protokoli par tiesas veikto šo īpašumu sadalīšanu;

5) mirušā vai legātāru kreditoru pieprasījumi atdalīt mirušā nekustamo īpašumu;

6) tādu strīdu atrisinājumi, kuri attiecas uz reģistrējamiem aktiem, un juridiski spēkā esoši tiesas lēmumi, ar kuriem aizstāj 1. punktā minētos aktus, un lēmumi, ar kuriem apstiprina, ka pastāv iepriekšējos punktos minētie reģistrējamie akti;

7) to publicēto testamentu kopijas, kuru priekšmets ir nekustamais īpašums un tiesības uz nekustamo īpašumu;

8) reģistrējami tiesas lēmumu anulēšanas pieprasījumi.

Iepriekš uzskaitītie akti ir obligāti jāreģistrē.

Principā, šādi reģistrējot aktus, tos padara publiski pieejamus, kas saskaņā ar Reģistrācijas noteikumu (*Pravilnik za vpisvaniyata*) 1. pantu nozīmē, ka reģistrējamie akti tiek darīti zināmi atklātībai.

Šāda reģistrēšana arī sniedz aizsardzību, kas tomēr aprobežojas ar noteiktiem gadījumiem, kuri minēti ZS 114. pantā, proti, gadījumiem, kad tiek reģistrēti minētajā noteikumā skaidri norādīti pieteikumi, lai nodrošinātu, ka prasītāja tiesības var izmantot pret visām tiesībām, ko trešās puses ieguvušas pēc reģistrācijas.

Reģistrāciju veic ar rīkojumu, ko izdevis tā reģistrācijas biroja reģistrācijas tiesnesis, kura piekritībā atrodas nekustamais īpašums, un ar ko reģistrējamie akti tiek iesniegti plašai sabiedrībai pieejamos reģistros, kurus veido:

- 1) iesniegti 4. panta a) punktā minētie notariālie akti un
- 2) iesniegti visi pārējie 4. pantā minētie akti.

Reģistrācijas noteikumu 4. panta a) punktā minētos notariālos aktus (visus aktus, ar ko nodod īpašumtiesības (pārdošana, ziedošana, apmaiņa, samaksa natūrā, atsavināšana, lai izpildītu pienākumu nodrošināt aprūpi un uzturu, utt.) vai nodibina, nodod, groza vai izbeidz citas *in rem* tiesības (izmantojuma tiesības, ēkas īpašumtiesības utt.) uz nekustamajiem īpašumiem, un aktus, ar ko atzīst šādas tiesības (notariālus konstatējošos aktus, valsts īpašumtiesību aktus, pašvaldības īpašumtiesību aktus un citus aktus, kas skaidri minēti tiesību aktos)) reģistrē pēc tā notāra rakstveida pieprasījuma, kurš sagatavojis šos aktus, un visus pārējos 4. pantā minētos aktus vai to kopijas reģistrē pēc pušu, notāra vai jebkuras reģistrēšanā ieinteresētas personas rakstveida pieprasījuma.

Notariālus aktus, kurus sagatavojis reģistrācijas tiesnesis, un reģistrācijas tiesneša publicētās testamentu kopijas reģistrē pēc minētā tiesneša paša iniciatīvas.

Lai reģistrētu 4. panta a) punktā minētos notariālos aktus, jāiesniedz divi vienādi to oriģināli.

Lai reģistrētu jebkuru citu 4. pantā minētu aktu, jāiesniedz tā oriģināls un oficiāli apliecināta šā oriģināla kopija vai divas šādas kopijas, un, ja nav iespējams uzrādīt oriģinālu, jāuzrāda attiecīgi divas notariāli apliecinātas kopijas publicētajiem testamentiem, kuru priekšmets ir nekustamais īpašums un tiesības uz nekustamo īpašumu. Ja reģistrāciju veic pēc notāra pieprasījuma, jāuzrāda trīs vienādi oriģināli un attiecīgi trīs kopijas.

Ir pieļaujams reģistrēt arī oficiāli apliecinātus izrakstus, kuros jābūt norādītiem reģistrējamā akta būtiskajiem noteikumiem un nosacījumiem.

Reģistrāciju veic ar reģistrācijas tiesneša rīkojumu uzreiz pēc tam, kad akts ir iekļauts attiecīgajā saņemto aktu reģistrā, un saistībā ar to uz paša akta tiek norādīts numurs, ar kuru akts reģistrēts reģistrā, datums un reģistra sējums un lappuse, kurā ir izdarīts attiecīgais ieraksts.

Reģistrācijas birojā, kurī izmanto programmatūru papildu ziņu glabāšanai par nekustamajiem īpašumiem, reģistrējamajā aktā norāda arī šā ieraksta numuru. Akts tiek iekļauts attiecīgajā reģistrā, un otrs reģistrētā akta oriģināls tiek atdots atpakaļ pieteikuma iesniedzējam trīs dienu laikā.

Ja reģistrāciju veic pēc notāra pieprasījuma, trešo un nākamās reģistrētā akta oriģinālus atdod, pirms tam uz katra no tiem uzrakstot 1. punktā minētās ziņas. Aktu, ko sagatavo reģistrācijas tiesnesis, reģistrē uzreiz pēc akta sagatavošanas. Reģistrācijas tiesnesis nedrīkst uzdot veikt nekādas darbības laikā no brīža, kad šis tiesnesis ir sagatavojis reģistrējamos aktus, līdz brīdim, kad aktus reģistrē, pretējā gadījumā viņu var saukt pie atbildības.

Ja reģistrē laulību līgumus, aktus par dažādos rajonos esošu nekustamo īpašumu sadalīšanu vai apmaiņu vai vienošanos attiecībā uz tiem, jāuzrāda vismaz divas kopijas katram attiecīgajam rajonam, kā arī jāsedz ar to saistītās izmaksas.

Kad reģistrācija ir pienācīgi pabeigta, uz citiem rajoniem attiecināmos oriģinālus nekavējoties nosūta reģistrēšanai uz īpašumu atrašanās vietu, norādot, ka maksājamās summas jau ir iekasētas. Šādus aktus reģistrē ar katra tā rajona reģistrācijas tiesneša rīkojumu, kur ir lūgta reģistrēšana.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Ir jāreģistrē ikviens akts, ar ko tiek nodotas īpašumtiesības vai tiek nodibinātas, nodotas, grozītas vai izbeigtas citas *in rem* tiesības uz nekustamo īpašumu, un ikviens akts, ar ko atzīst šādas tiesības, izņemot gadījumus, kuri minēti Reģistrācijas noteikumu 5. pantā (un kuros šie akti nav jāreģistrē). Uz visiem šiem aktiem attiecas īpašumtiesību likuma 113. pants, kurā ir noteikts, ka tos nedrīkst izmantot pret trešām personām, kamēr tie nav reģistrēti, ja trešās personas ir ieguvušas agrākas *in rem* tiesības uz nekustamo īpašumu no tā paša īpašnieka un ir reģistrējušas šīs tiesības.

Tātad visu to aktu izmantojamība, kuros ir paredzētas *in rem* tiesības uz nekustamo īpašumu, ar minēto likumu ir padarīta atkarīga no reģistrācijas, ja šos aktus ir paredzēts reģistrēt, jo šo aktu reģistrācijas mērķis ir padarīt turētās *in rem* tiesības uz nekustamo īpašumu skaidras, noteiktas un stabilas un atrisināt gadījumus, kad dažādas personas atsaucas uz konkurējošiem aktiem, lai pamatotu savas tiesības uz vienu un to pašu īpašumu, kas iegūts no viena un tā paša priekšteča, t. i., reģistrējot šādus aktus, tie tiek padarīti publiski pieejami un tiek radīta aizsardzība.

Kā jau minēts 2. punktā, reģistrācija šādu aizsardzību rada attiecībā uz visiem īpašumtiesību likuma 112. pantā un Reģistrācijas noteikumu 4. pantā minētajiem aktiem, un, ja divi šādi akti savā starpā konkurē, strīds par to, kuram aktam ir prioritāte, tiek atrisināts, pamatojoties tieši uz reģistrācijas brīdi.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Bulgārijas tiesību aktos nav īpašu noteikumu vai procedūru attiecībā uz nezināmu *in rem* tiesību pielāgošanu.

Lapa atjaunināta: 31/08/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Čehija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

No mantojuma var izrietēt šādas lietu tiesības:

tiesības uz īpašumu (to reģistrēšana neierobežo citas lietu tiesības),

būvniecības tiesības (to reģistrēšana attiecībā uz nekustamo īpašumu neierobežo citas lietu tiesības),

servitūts (tā reģistrēšana attiecībā uz nekustamo īpašumu neierobežo citas lietu tiesības),

hipotēka: (1) ja hipotēka attiecas uz zemes gabalu, šīs tiesības var izmantot tikai ar hipotekārā kreditora piekrišanu; (2) ja hipotēka uzlikta gaisa kuģim, tā īpašumtiesības var nodot tikai ar hipotekārā kreditora piekrišanu, aizturējuma tiesības,

pienākumu izpildes nodrošinājums īpašumtiesību nodošanas veidā (reģistrēšana gadījumos, kas iekļauti valsts reģistrā (piemēram, attiecībā uz nekustamo īpašumu, kapitāla daļām sabiedrībā ar ierobežotu atbildību, preču zīmi), neierobežo citas lietu tiesības),

pirmpirkuma tiesības (no līguma izrietošu pirmpirkuma tiesību reģistrēšana attiecībā uz nekustamo īpašumu neierobežo citas lietu tiesības).

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Īpašumtiesības:

nekustamā īpašuma īpašumtiesības reģistrē Zemes reģistrā, un reģistrācija ir obligāta; informācija par reģistrācijas prasībām un kārtību pieejama šādā adresē: <http://www.cuzk.cz/English/Cadastre-of-Real-Estate/Registration-into-the-Cadastre-of-Real-Estate/Registration-into-the-Cadastre-of-Real-Estate.aspx>.

reģistrē arī noteiktu veidu kustamas mantas īpašumtiesības, piemēram:

īpašumtiesības uz kapitāla daļām sabiedrībā ar ierobežotu atbildību reģistrē Komercreģistrā, un reģistrācija ir obligāta; informācija par reģistrācijas prasībām un kārtību pieejama šādā adresē: <https://or.justice.cz/ias/ui/podani>,

vārda vērtspapīru īpašumtiesības reģistrē Centrālajā vērtspapīru depozitārijā, un reģistrācija ir obligāta; informācija par reģistrācijas prasībām un kārtību pieejama šādā adresē: <https://www.cdcp.cz/index.php/en/general-public/how-to-arrange/legacy>,

īpašumtiesības uz ražojumā izmantotiem dizainparaugiem, rūpnieciskajiem dizainparaugiem, preču zīmēm, patentiem, ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un cilmes vietas nosaukumiem reģistrē Intelektuālā īpašuma birojs, un reģistrācija ir obligāta; informācija par reģistrācijas prasībām un kārtību pieejama šādā adresē: <http://www.upv.cz/cs/sluzby-uradu/formulare/vyplnitelne-pdf.html>,

transportlīdzekļu īpašumtiesības reģistrē Transportlīdzekļu reģistrā, un reģistrācija ir obligāta; informācija par reģistrācijas prasībām un kārtību pieejama šādā adresē: <https://www.mdcz.cz/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Aktualizovane-otazky-a-odpovedi-k-problematicke-zna>,

kuģu īpašumtiesības reģistrē Kuģu reģistrā, un reģistrācija ir obligāta; informācija par reģistrācijas prasībām un kārtību pieejama šādā adresē: <https://www.mdcz.cz/Dokumenty/Namorni-urad-CR/Namorni-rejstrik-CR>,

gaisa kuģu īpašumtiesības reģistrē Gaisa kuģu reģistrā, un reģistrācija ir obligāta; informācija par reģistrācijas prasībām un kārtību pieejama šādā adresē: <http://www.caa.cz/letadla/letecky-rejstrik>.

Būvniecības tiesības vienmēr reģistrē Zemes reģistrā attiecībā uz nekustamo īpašumu, un reģistrācija ir obligāta; informāciju par reģistrācijas prasībām un kārtību skatīt sadaļā par nekustamā īpašuma īpašumtiesībām.

Servitūtu vienmēr reģistrē Zemes reģistrā attiecībā uz nekustamo īpašumu, un reģistrācija ir obligāta; informāciju par reģistrācijas prasībām un kārtību skatīt sadaļā par nekustamā īpašuma īpašumtiesībām.

Aizturējuma tiesības:

aizturējuma tiesības attiecībā uz nekustamo īpašumu reģistrē Zemes reģistrā, un reģistrācija ir obligāta; informāciju par reģistrācijas prasībām un kārtību skatīt sadaļā par nekustamā īpašuma īpašumtiesībām,

aizturējuma tiesības attiecībā uz kapitāla daļām sabiedrībā ar ierobežotu atbildību reģistrē Komercreģistrā, un reģistrācija ir obligāta; informāciju par reģistrācijas prasībām un kārtību skatīt sadaļā par tiesībām uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību kapitāla daļu īpašumu,

vārda vērtspapīru aizturējuma tiesības reģistrē Centrālajā vērtspapīru depozitārijā, un reģistrācija ir obligāta; informāciju par reģistrācijas prasībām un kārtību skatīt sadaļā par vārda vērtspapīru īpašumtiesībām,

aizturējuma tiesības attiecībā uz preču zīmēm, rūpnieciskajiem dizainparaugiem un patentiem reģistrē Intelektuālā īpašuma birojs, un reģistrācija ir obligāta; informāciju par reģistrācijas prasībām un kārtību skatīt sadaļā par īpašumtiesībām uz ražojumā izmantotiem dizainparaugiem, rūpnieciskiem dizainparaugiem utt.,

aizturējuma tiesības attiecībā uz Zemes reģistrā neregistrētiem nekustamajiem īpašumiem, kopīpašumu, darbiem un citu kustamo mantu (ja nodrošinājuma līgums ir sastādīts kā notariāls akts) reģistrē Nodrošinājumu reģistrā, un reģistrācija ir obligāta; informācija par reģistrācijas prasībām un kārtību pieejama šādā adresē: <https://www.nkr.cz/sluzby/overovani-a-vypisy-z-rejstrik/vyhledavani-v-rejstrich-a-kontakt-ni-misto-czech-point>.

Ķīlas tiesības reģistros neregistrē.

Pienākumu izpildes nodrošinājums īpašumtiesību nodošanas veidā:

attiecībā uz nekustamo īpašumu to reģistrē Nekustamo īpašumu kadastrā, un reģistrācija ir obligāta; informāciju par reģistrācijas prasībām un kārtību skatīt sadaļā par nekustamā īpašuma īpašumtiesībām,

attiecībā uz kapitāla daļām sabiedrībā ar ierobežotu atbildību to reģistrē Komercreģistrā, un reģistrācija ir obligāta; informāciju par reģistrācijas prasībām un kārtību skatīt sadaļā par tiesībām uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību kapitāla daļu īpašumu,

attiecībā uz preču zīmēm, rūpnieciskajiem dizainparaugiem un patentiem to reģistrē Intelektuālā īpašuma birojs, un reģistrācija ir obligāta; informāciju par reģistrācijas prasībām un kārtību skatīt sadaļā par īpašumtiesībām uz ražojumā izmantotajiem dizainparaugiem, rūpnieciskajiem dizainparaugiem utt.

Pirmpirkuma tiesības:

no līguma izrietošas pirmpirkuma tiesības attiecībā uz nekustamo īpašumu reģistrē Zemes reģistrā, un reģistrācija ir obligāta; informāciju par reģistrācijas prasībām un kārtību skatīt sadaļā par nekustamā īpašuma īpašumtiesībām,

no līguma izrietošas pirmpirkuma tiesības attiecībā uz kapitāla daļām sabiedrībā ar ierobežotu atbildību reģistrē Komercreģistrā, un reģistrācija ir obligāta; informāciju par reģistrācijas prasībām un kārtību skatīt sadaļā par tiesībām uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību kapitāla daļu īpašumu.

No līguma izrietošas pirmpirkuma tiesības attiecībā uz preču zīmēm, rūpnieciskajiem dizainparaugiem un patentiem reģistrē Intelektuālā īpašuma birojs, un reģistrācija ir obligāta; informāciju par reģistrācijas prasībām un kārtību skatīt sadaļā par īpašumtiesībām uz izmantotajiem dizainparaugiem, rūpnieciskajiem dizainparaugiem utt.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Lietu tiesību reģistrēšanai pēc sākotnējā īpašnieka nāves (t. i., lietu tiesību nodošanai) vienmēr ir deklaratīvas sekas. Mantošana notiek pēc testatora nāves, kad mantojuma iegūšanu apstiprina tiesa. Tiesas nolēmumā par mantojumu tiek noteiktas tiesiskās attiecības, kas ir spēkā testatora nāves dienā. Tiesību aktos šis princips nav skaidri noteikts attiecībā uz dažādiem valsts reģistriem.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Nav īpašu noteikumu par Čehijas tiesību sistēmā nezināmu citvalstu lietu tiesību pielāgošanu.

Lapa atjaunināta: 25/01/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Vācija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Vācijas tiesību sistēmā visi mirušā īpašumi, t. i., visas tiesības un pienākumi, pēc nāves tiek nodoti mantiniekiem. Ja mirušais atstāj mantojumu vairākiem mantiniekiem, tas saskaņā ar Civilt kodeksa (*Bürgerliches Gesetzbuch (BGB)*) 2032. pantu kļūst par šo mantinieku kopīpašumu. No mantošanas neizriet jaunas lietu tiesības. Mirušās personas novēlējumi un norādījumi par mantojuma sadali ir spēkā, tikai piemērojot saistību tiesības.

Tomēr kopš ES Mantošanas regulas stāšanās spēkā gūtā pieredze liecina, ka problēmas sevišķi var radīt īpašuma pārdošanas ierobežojumi saistībā ar tiem Vācijas tiesību aktu noteikumiem, kas attiecas uz sākotnējo un secīgo mantošanu (*Vor- und Nacherbfolge*) (Civilt kodeksa 2100.–2146. pants). Tā ir procedūra, kad mirušais ir norādījis vairākus mantiniekus, kas manto secīgi, proti, kāda persona (*Nacherbe*) iegūst mantojumu secīgi — tikai pēc tam, kad vispirms to ir mantojusi cita persona (*Vorerbe*). Tomēr secīgais mantinieks mirušā nāves brīdī iegūst sagaidāmās tiesības (*Anwartschaftsrecht*). Sagaidāmās

tiesības ir juridiska garantija, kas attiecas uz īpašuma iegūšanu gadījumos, kad to reglamentē vairāki akti un kad pirmais saņēmējs vairs nevar vienpusēji novērst, ka īpašumu secīgi iegūst ([Eigentumserwerb](#)) otrs saņēmējs. Civilt kodeksā nav speciālu noteikumu par sagaidāmajām tiesībām. Tādēļ, ņemot vērā lietu tiesību izsmeljošo sarakstu (*numerus clausus* princips īpašuma tiesībās), tās nevar uzskatīt par lietu tiesībām. Tomēr tās ir subjektīvās tiesības ar lietu tiesību sekām.

Saistībā ar sākotnējo un secīgo mantošanu sākotnējiem mantiniekiem ir noteikti dažādi ierobežojumi un pienākumi; īpaši ir ierobežotas iespējas pārdot īpašumu. Secīgās mantošanas gadījumā zemi nevar pārdot, ja tādējādi tiek pārkāptas secīgā mantiniekā tiesības (Civilt kodeksa 2113. panta 1. punkts). Tas pats attiecas uz dāvinājumu pārdošanu (Civilt kodeksa 2113. panta 2. punkts). Tomēr persona var pēdējās gribas rīkojumā norādīt, ka sākotnējais mantinieks būs atbrīvots no dažiem no šiem ierobežojumiem Pārdošanas ierobežojumi secīgās mantošanas gadījumā ir jāreģistrē Vācijas Zemes reģistrā.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem visas mirušā tiesības pēc nāves automātiski pāriet mantiniekam vai līdzmantiniekam. Tādējādi šīs tiesības un pat reģistros iekļaujamās tiesības šajā gadījumā nav jāreģistrē. Ja mantiniekam(-iem) pāriet kādas reģistrējamas tiesības, attiecīgo reģistru (Zemes reģistra, Uzņēmumu reģistra) dati pēc mantošanas vairs nebūs precīzi un ir jālabo. Šajā saistībā mantošana ir jāaplicina ar oficiāliem vai apstiprinātiem aktiem vai Eiropas mantošanas apliecību. Saistībā ar dažiem turpmākiem darījumiem (piemēram, apgrūtinājuma uzlikšana mantotai zemei) ir jāveic labojumi, reģistrējot mantinieku vai līdzmantiniekus Zemes reģistrā.

Ar sākotnējo un secīgo mantošanu un secīgā mantiniekā sagaidāmajām tiesībām saistītie īpašuma pārdošanas ierobežojumi rodas līdz ar mirušā nāvi. Tomēr sākotnējo un secīgo mantošanu reģistrē Zemes reģistrā, lai novērstu, ka īpašumu bez apgrūtinājumiem labticīgi pārņem trešās personas. Ja atsevišķiem mantiniekiem vai labuma guvējiem (saskaņā ar saistību tiesībām) atbilstoši tiesību aktiem vai pēdējās gribas rīkojumam pienākas konkrēta manta, īpašumtiesības uz šo mantu tiem nodod, noslēdzot līgumu ar mantiniekiem, un attiecīgā gadījumā tiesības uz nekustamo īpašumu reģistrē Zemes reģistrā, pamatojoties uz oficiāliem vai apstiprinātiem aktiem.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Mantiniekam vai līdzmantiniekam mantošanas rezultātā nodoto lietu tiesību reģistrēšanai ir tikai deklaratīva nozīme. Tomēr reģistrēšana ir pamats trešo personu labticībai un ir nepieciešama dažiem turpmākiem darījumiem.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Vācijas tiesību sistēmā nezināmas lietu tiesības parasti pielāgo līdzvērtīgām Vācijas tiesību normām. Tā kā reģistrācijas procedūrā vienmēr ir vajadzīgs drošticams reģistrācijas pamatojums, mantiniekiem var būt nepieciešams sastādīt papildu nodošanas aktu, kā to prasa Vācijas tiesību akti par prasījumiem saskaņā ar saistību tiesībām. Saskaņā ar ES Mantošanas regulas 1. panta 2. punkta l) apakšpunktu uz reģistrācijas procedūrām regula neattiecas.

Lapa atjaunināta: 25/08/2023

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Igaunija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Parasti saskaņā ar Igaunijas tiesību aktiem piemēro universālsukcesijas principu, saskaņā ar kuru mirušās personas īpašums (mantojums), kas ietver arī visas mirušās personas tiesības un saistības, pāriet citai personai (tiesībpārņēmējam). Ja ir vairāki tiesībpārņēmēji, mantojums tiem pieder kopīgi saskaņā ar Likuma par mantošanas tiesībām 147. pantu. Mantošana nerada jaunas tiesības. Uz testamentā izklāstītajiem norādījumiem (novēlējumiem un norādījumiem par to, kā mantojums sadalāms) attiecas tikai saistību tiesības.

Atsevišķos gadījumos mirušās personas pārdzīvojušais laulātais var pieprasīt servitūtu attiecībā uz īpašumu, kas bijis laulāto kopīgais mājoklis (Likuma par mantošanas tiesībām 16. panta 3. punkts), ar nosacījumu, ka šādas tiesības tiek pieprasītas saskaņā ar saistību tiesībām, nevis lietu tiesībām.

Tiesībpārņēmēja īpašumtiesības saistībā ar mantojumu var būt ierobežotas gadījumos, kad viņš ir pagaidu tiesībpārņēmējs un ir iecelts secīgais tiesībpārņēmējs (Likuma par mantošanas tiesībām 48. pants). Šādos gadījumos Zemesgrāmatā izdara ierakstu, norādot, ka tiesībpārņēmējs ir pagaidu tiesībpārņēmējs (Zemesgrāmatu likuma 491. pants).

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Nekustamos īpašumus un ar tiem saistītās tiesības ieraksta Zemesgrāmatā. Visas īpašumtiesības pāriet tiesībpārņēmējam, izdarot ierakstu Zemesgrāmatā. Ja Zemesgrāmatas ieraksts ir nepareizs, jo lietu tiesības pāreja notikusi ārpus Zemesgrāmatas, Zemesgrāmatu nodaļa izlabo ierakstu, pamatojoties uz jauna lietu tiesības īpašnieka iesniegto reģistrācijas pieteikumu. Reģistrācijas pieteikumam ir jāpievieno dokuments, kas apliecina lietu tiesības pāreju (mantojuma apliecība) ([Zemesgrāmatu likuma](#) 651. panta 1. punkts). Lai konstatētu, vai mantojuma atstājējs bijis vienīgais lietu tiesības īpašnieks vai lietu tiesība atradusies kopīpašumā, dažos gadījumos līdz ar mantojuma apliecību reģistrācijas pieteikumam jāpievieno īpašumtiesību apliecība. Reģistrācijas pieteikumam jābūt notariāli apliecinātam vai digitāli parakstītam (Zemesgrāmatu likuma 34. panta 21. punkts).

Zemesgrāmatu nodaļa var noteikt, ka lietu tiesības īpašniekam vai testamenta izpildītājam jāiesniedz reģistrācijas pieteikums un nepieciešamie dokumenti Zemesgrāmatas ieraksta labošanai vai veikšanai, un pretējā gadījumā piemērot naudas sodu (Zemesgrāmatu likuma 651. panta 5. punkts).

Tiesībpārņēmējam pāriet arī jebkurš cits īpašums, uz kuru attiecas reģistrācija, neatkarīgi no ieraksta reģistrā. Vispārīgā gadījumā mantiniekam ir jāiesniedz attiecīgajā reģistrā nepieciešamā informācija un dokumenti par mantas vai tiesību mantošanu. Tomēr, ja mantotas daļas vai biedra statuss sabiedrībā ar ierobežotu atbildību vai kooperatīvajā sabiedrībā, notāram pēc mantojuma apliecības apliecināšanas ir jānosūta paziņojums par daļu vai biedra statusa mantošanu Komercreģistram.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Visas lietu tiesības mantiniekiem pāriet uz likuma pamata un nav atkarīgas no šo tiesību ierakstīšanas. Ar mantojuma atklāšanos reģistra ieraksti zaudē spēku un mantiniekam parasti ir ieraksti jāgroza.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Saskaņā ar [Civilprocesa kodeksa](#) 6291. pantu tiesa var sākt procesu par ārvalsts lietu tiesības pielāgošanu, pamatojoties uz tiesīgās personas iesniegumu. Ja nepieciešams, tiesa uzklauša pieteikuma iesniedzēju. Tiesa nolēmumā par lietu tiesības pielāgošanu nosaka, vai Igaunijas tiesībās ir paredzēta tāda lietu tiesība, kas ir līdzvērtīga pielāgojamajai ārvalsts lietu tiesībai. Ja līdzvērtīga lietu tiesība ir, tiesa to norāda nolēmumā. Ja nolēmuma izpildes vai lietu tiesības pielāgošanas vajadzībām pieteikuma iesniedzējam ir jāpasazinās ar ārpusietes reģistratoru vai citu personu vai iestādi, šis fakts ir jānorāda nolēmumā. Pieteikuma iesniedzējs var pārsūdzēt nolēmumu.

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 475. panta 1. punkta 101. apakšpunktu lietu tiesību pielāgošana saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 650/2012 31. pantu notiek lūgumrakstu lietās.

Lapa atjaunināta: 18/04/2023

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Grieķija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Saskaņā ar Grieķijas tiesībām var mantot šādas lietu tiesības: īpašumtiesības, lietu servitūtus, ķīlu, ķīlu bez nodošanas, hipotēku, īpašumtiesības uz raktuvēm.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

No minētajām lietu tiesībām ir jāreģistrē īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu, hipotēka, īpašumtiesības uz raktuvēm un ķīla bez nodošanas.

Īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu, hipotēkas un īpašumtiesības uz raktuvēm ir jāieraksta tā reģiona Kadastra birojā, kurā īpašums atrodas, savukārt ķīlas bez nodošanas ir jāieraksta Ķīlu reģistrā pēc ķīlas devēja dzīvesvietas vai juridiskās adreses; ja ķīlas devējs nedzīvo vai tā juridiskā adrese nav Grieķijā, ķīlu bez nodošanas reģistrē Atēnu Ķīlu reģistrā.

Tiesības ierakstīšanai ir nepieciešams iesniegt pieteikumu Kadastra birojam, kā arī samaksāt likumā noteikto nodevu (sk. Likumu 2664/1998). Pieteikumam ir jāpievieno ierakstāmais akts, kā arī ierakstāmajam aktam pievienotā sagatavotā uzmērīšanas plāna kopija, ierakstāmā akta kopsavilkums un apliecināts izraksts no tā īpašuma kadastrālā plāna, uz kuru attiecas ierakstāmais akts.

Ķīlas ierakstīšanas pieteikums kopā ar attiecīgo veidlapu jāiesniedz Ķīlu reģistrā.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Šo lietu tiesību ierakstīšana likuma izpratnē konstituē tiesības (sk. Likuma 2664/1998 12. pantu), proti, neierakstīšana nozīmē, ka nenotiek nekustamā īpašuma īpašumtiesību pāreja vai uz nekustamo īpašumu attiecināmā lietu tiesība netiek izveidota, nodota vai atcelta. Tas pats attiecas arī uz ķīlu bez nodošanas reģistrāciju.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Grieķijā nav pieņemti juridiski vai procesuāli noteikumi par Grieķijas tiesībās nepazīstamu lietu tiesību pielāgošanu tuvākajām pazīstamajām tiesībām.

Lapa atjaunināta: 06/06/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Spānija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Lietu tiesību **pāreja** notiek nāves brīdī, ja mirušais ir tiesību turētājs un tiesības netiek dzēstas nāves gadījumā. Tās ir īpašuma tiesības, servitūti (kopā ar dominējošām zemes nomas tiesībām) un nodrošinājumi (hipotēkas kopā ar nodrošināto kredītu). Tomēr lietojuma tiesības tiek dzēstas to turētāja nāves gadījumā (Spānijas Civilkodeksa (*Código Civil*) 513. panta 1. punkts).

Mantošanas rezultātā **var rasties** jaunas lietu tiesības vai nu pēc mirušā vēlēšanās (piemēram, lietojuma, izmantošanas vai apdzīvošanas tiesību novēlējumi, servitūta izveide), vai uz likuma pamata (likumīgs lietojums, ko likums piešķir laulātajam testamentārā vai likumiskā mantošanā).

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Reģistrācija nav obligāta, t. i., likums nenosaka, ka jābūt veiktai reģistrācijai, lai iegūtu tiesības (izņemot hipotēku gadījumā). Tomēr, tā kā iekļaušana īpašuma reģistrā garantē aizsardzību tai pusei, kuras tiesības ir reģistrētas, praksē tiesību turētājs parasti piesakās reģistrācijai.

Mantošanas dokumenti var būt testaments, testamentārs līgums, likumisko mantinieku deklarācija vai Eiropas mantošanas apliecība (Spānijas Hipotēku likuma (*Ley Hipotecaria*) 14. pants). Tomēr parasti, pat ja šāds dokuments piešķir personai mantinieka vai legatāra statusu, nav iespējams tūlītīgi pārreģistrēt tiesības, kas iepriekš bijušas reģistrētas uz mirušā vārda. Tiesību piešķiršana uz konkrētu īpašuma objektu no mantojuma sadalīšanas jāveic ar visu pārējo mantinieku piekrišanu (un notāra klātbūtnē, lai būtu iespējama reģistrācija). Ja visi pārējie mantinieki nevar vienoties, lieta jāizskata tiesai.

Pirms mantojuma sadalīšanas mantinieks var tikai pieprasīt, lai reģistrā tiek izdarīta atzīme, ka viņam ir tiesības uz īpašu mantojumā iekļautu reģistrētu objektu, lai informētu trešās personas par šādām tiesībām.

Likums piešķir legatāram tiesības uz konkrētu mantojuma objektu tā turētāja nāves brīdī (Civilkodeksa 882. pants), bet legatārs nevar objektu pilntiesīgi pārņemt valdījumā (Civilkodeksa 885. pants), ja vien mirušais nav viņu pilnvarojis to darīt. Likums piešķir legatāram tiesības pieprasīt, lai mantinieks nodod viņam konkrētu objektu, un šo notariālo aktu var reģistrēt. Ja mantinieks atsakās nodot konkrētu objektu, legatāram attiecīgā lieta jānodod tiesai.

Attiecībā uz mantojuma sadalīšanu pēc nāves pastāv dažī izņēmumi, t. i., ja testatora sadalītais mantojuma ir bijis paredzamais mantojums vai ja testamentā ir norādīts tikai viens mantinieks.

Pirms objektu var reģistrēt, ir arī jāiesniedz attiecīgā deklarācija nodokļu iestādēm, lai varētu samaksāt īpašnieka maiņas nodokļus.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Reģistrācijas sekas ir tādas, ka īpašuma tiesību mantinieku uzskata par īpašuma likumīgo turētāju, kurš var rīkoties ar īpašumu un kuram ir tāda pati aizsardzība kā sākotnējam turētājam no jebkuriem citiem iespējamiem mantiniekiem, kas nav reģistrējuši savas tiesības.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Likuma 29/2015 par starptautisko juridisko sadarbību 61. pantā ir noteikts:

"1. Ja ar lēmumu vai autentisku ārvalstu dokumentu ir uzdoti pasākumi vai transponētas tiesības, ko Spānijas tiesību akti neatzīst, reģistrators, ciktāl iespējams, tos pielāgo pasākumam vai tiesībām, kas ir noteiktas vai ir atzītas Spānijas tiesību aktos, kuriem ir līdzīgas sekas vai līdzīgs nolūks vai intereses, kamēr vien to pielāgošanas sekas nepārsniedz sekas, kādas tiem būtu bijušas saskaņā ar izcelsmes valsts tiesību aktiem. Pirms tiesību reģistrācijas reģistrators informē turētāju par tiesībām vai pasākumu, kas jāpielāgo.

2. Jebkura ieinteresētā persona tiesību vai pasākuma pielāgošanu var apstrīdēt tiesā."

Lapa atjaunināta: 16/10/2023

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Horvātija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Īpašumtiesību un citu lietu tiesību likuma (*Zakon o vlasništvu i drugim stvarim pravima*) (*Narodne novine* (NN — Horvātijas Republikas oficiālais vēstnesis) Nr. 91/96, Nr. 68/98, Nr. 137/99, Nr. 22/00, Nr. 73/00, Nr. 114/01, Nr. 79/06, Nr. 141/06, Nr. 146/08, Nr. 38/09, Nr. 153/09, Nr. 143/12 un Nr. 152/14, turpmāk — "likums") 1. panta 1. punktā noteikts — ja tiesību aktos nav paredzēts citādi, jebkurai fiziskai vai juridiskai personai var būt īpašumtiesības vai citas lietu tiesības: servitūts, no liettiesiska apgrūtinājuma izrietošas tiesības, apbūves tiesība, kā arī aizturējuma tiesība attiecībā uz jebkuru šo tiesību objektu.

Likuma 128. panta 2. un 3. punktā ir noteikts, ka ikvienam mantiniekam ir tiesības pieprasīt tiesību uz nekustamo īpašumu ierakstīšanu Zemesgrāmatā un ka īpašumtiesību iegūšana ar mantojumu neizbeidz lietu tiesības, kas citām personām pirms tam bijušas uz attiecīgo īpašumu, izņemot, ja tiesību aktos ir noteikts citādi vai ja konkrētajā situācijā tiesības vairs nevar pastāvēt.

Likuma 199. panta 2. punktā un 201. pantā kā personālservitūti ir noteikti lietojums, lietošanas tiesība un uzturēšanās tiesība. Šajos pantos ir paredzēts arī, ka — ja tiesību aktos nav noteikts citādi — personālservitūti ilgst tikai to laikposmu, uz kuru tie nodibināti, un ka tie izbeidzas ne vēlāk kā labuma guvēja nāves dienā.

Likuma 285. panta 1. punktā ir noteikts, ka apbūves tiesība ir tikpat atsavināma un mantojama kā nekustamais īpašums, ja vien tiesību aktos nav paredzēts citādi.

Likuma 299. panta 1. punktā noteikts, ka aizturējuma tiesību nevar nošķirt no ķīlas, uz ko tā attiecas. Tas nozīmē — ja tiesību aktos nav paredzēts citādi, ikviens, kas iegūst ķīlu uz jebkura juridiska pamata, ir to ieguvis saskaņā ar aizturējuma tiesībām.

Tādēļ no minētā izriet, ka lietu tiesības, izņemot personālservitūtus, ir mantojamas. Ja tiesību aktos nav paredzēts citādi, personālservitūti izbeidzas ne vēlāk kā labuma guvēja nāves dienā.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Likuma 2. panta 3. un 4. punktā "nekustamais īpašums" ir definēts kā zemes gabals, ieskaitot visu, kas ir nedalāmi saistīts ar zemi un atrodas virs zemes vai pazemē, ja tiesību aktos nav paredzēts citādi, bet "kustamais īpašums" (vai "manta") — kā jebkurš priekšmets, ko var pārvietot no vienas vietas uz citu tā, lai nezustu tā pamatīpašības vai būtība. Juridiskiem mērķiem īpašumu, kas pēc būtības ir kustams, uzskata par nekustamu, ja tas pieder nekustama īpašuma vienībai vai ja tas likumiski ir pielīdzināts nekustamam īpašumam.

Likuma 119. panta 1. punkts paredz, ka īpašumtiesības uz nekustamu īpašumu tiek iegūtas, kad ieguvējs reģistrējis īpašuma tiesības Zemesgrāmatā tiesību aktos noteiktajā kārtībā. Lai tas notiktu, iepriekšējam īpašniekam ir jābūt izteikušam gribu, lai īpašumtiesības pārietu ieguvējam, ja vien tiesību aktos nav paredzēts citādi. Saskaņā ar likuma 122. panta 1. punktu uzskata, ka Zemesgrāmata patiesi un pilnīgi atspoguļo nekustama īpašuma vienības faktisko un juridisko statusu. Tādēļ tiek likumiski aizsargātas ikviena tāda ieguvēja tiesības, kurš rīkojas labticīgi, proti, pārliecībā par Zemesgrāmatas precizitāti, un kuram nav zināms par konkrētā Zemesgrāmatas ieraksta nepilnību vai to, ka ieraksts atšķiras no faktiskās situācijas.

Likuma 277. panta 1. punktā noteikts, ka ikviens liettiesisks apgrūtinājums, kas nav ierakstīts Zemesgrāmatā, izbeidzas ar apgrūtinātās nekustamā īpašuma vienības pāreju personai, kura nav zinājusi un kurai nav bijis jāuzjūza par faktu, ka šāds apgrūtinājums pastāv. Turklāt likuma 278. panta 1. punkts paredz, ka, ja nav noteikts citādi, par labu fiziskai vai juridiskai personai nodibināts liettiesisks apgrūtinājums izbeidzas ar fiziskās personas nāvi vai juridiskās personas tiesībsubjektības izbeigšanos.

Procedūra, kas jāievēro, izdarot Zemesgrāmatā ierakstus par lietu tiesībām uz nekustamo īpašumu, ir norādīta Zemesgrāmatu likuma (*Zakon o zemljišnim knjigama*) (NN Nr. 91/96, Nr. 68/98, Nr. 137/99, Nr. 114/01, Nr. 100/04, Nr. 107/07, Nr. 152/08, Nr. 126/10, Nr. 55/13 un Nr. 60/13) noteikumos.

Zemesgrāmatā ir iekļauts galvenais reģistrs (kurā ir ierakstīti visi zemes gabali konkrētā kadastrālajā pašvaldībā un kuru veido īpašumtiesības apliecinājošie akti) un identifikācijas dokumentu kopums. Persona, kas vēlas iegūt, grozīt vai atteikties no tiesībām uz ierakstu, iesniedz vietējā zemesgrāmatu tiesā pieteikumu par lietu tiesības pagaidu vai pastāvīgu ierakstīšanu Zemesgrāmatā. Pieteikumu par lietu tiesības ierakstīšanu Zemesgrāmatā atzīmes veidā iesniedz persona, kuras tiesiskajās interesēs ir atzīmes ierakstīšana attiecībā uz īpašumu vai kura saskaņā ar speciālajiem noteikumiem ir tiesīga uz šo procedūru. Īpašumtiesības apliecinošajā aktā ir informācija par īpašumu un jebkurām tā izmaiņām, kā arī lietu tiesībām un citām tiesībām, ko piešķir un izpilda zemesgrāmatu tiesa. Tas ir dokuments, kurā noteikts piederošais īpašums (*posjedovnica*) (specifikāciju lapa jeb A lapa), īpašumtiesību apliecinājums (*vlastovnica*) (īpašnieka lapa jeb B lapa) un apgrūtinājumi (*teretovnica*) (apgrūtinājumu lapa jeb C lapa).

Procedūra, kas jāievēro, izdarot ierakstus par lietu tiesībām uz transportlīdzekļiem, ir norādīta Transportlīdzekļu reģistrācijas un apzīmēšanas noteikumos (*Pravilnik o registraciji i označavanju vozila*) (NN Nr. 151/08, Nr. 89/10, Nr. 104/10, Nr. 83/13, Nr. 52/15 un Nr. 45/16). Iekšlietu ministrija uztur visu reģistrēto transportlīdzekļu reģistru. Atbildot uz kompetento iestāžu (tiesu, Horvātijas Finanšu pakalpojumu aģentūras, notāru utt.) pieprasījumiem, ministrijai saskaņā ar speciālajiem noteikumiem ir šiem ierakstiem un vadītāja apliecībām jāpievieno noteiktas atzīmes par transportlīdzekli. Ja transportlīdzeklis pāriet citam īpašniekam, jaunajam īpašniekam tas uz sava vārda jāreģistrē vai jānoņem reģistrācija 15 dienu laikā pēc iegūšanas. Pieteikumu par to iesniedz atbildīgajā policijas nodaļā vietā, kur ir jaunā īpašnieka pastāvīgā dzīvesvietas adrese vai galvenais birojs, vai policijas iecirknī, vai transportlīdzekļu apskates stacijā, ja šī stacija ir apstiprināta un atbilst paredzētajiem nosacījumiem.

Procedūra, kas jāievēro, izdarot ierakstus par lietu tiesībām uz peldlīdzekļiem, ir norādīta Jūras kodeksā (*Zakon o zemljišnim knjigama*) (NN Nr. 181/04, Nr. 76/07, Nr. 146/08, Nr. 61/11, Nr. 56/13 un Nr. 26/15). Īpašumtiesības un citas lietu tiesības uz kuģi, laivu vai jahtu var iegūt, nodot, ierobežot un izbeigt tikai, ierakstot informāciju par šādu aktu attiecīgajā reģistrā vai kompetentās ostas iestādes reģistros, kurus pārvalda par jūrlietām atbildīgā ministrija. Ierakstus kuģu reģistrā veic, pamatojoties uz attiecīgās ostas iestādes lēmumu, kas pieņemts pēc īpašnieka, operatora vai kuģniecības uzņēmuma pieteikuma. Reģistrs ietver galveno reģistru un identifikācijas dokumentu kopumu. Galvenais reģistrs sastāv no aktiem, ko veido A lapa (jūras kuģa identifikācijas dati un tā tehniskās pamatīpašības), B lapa (jūras kuģa īpašnieka — uzņēmuma, t. i., juridiskas personas, nosaukums un juridiskā adrese vai fiziskas personas vārds un dzīvesvietas adrese, kā arī īpašnieka personīgie ierobežojumi attiecībā uz kuģa brīvu lietošanu) un C lapa (lietu tiesības, ar ko apgrūtināts jūras kuģis, un no šīm tiesībām izrietošās tiesības).

Procedūra, kas jāievēro, lai reģistrētu lietu tiesības uz gaisa kuģiem, ir noteikta Noteikumos par Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistra saturu un vešanu (*Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja hrvatskog registra civilnih zrakoplova*) (NN Nr. 137/12). Horvātijas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistra turētājs papīra un elektroniskā formā ir Horvātijas Civilās aviācijas aģentūra. Faktisko reģistra grāmatu veido ar kārtas skaitļiem apzīmēti sējumi, katrā no tiem atrodas reģistrācijas akti. Katru gaisa kuģi ievada atsevišķā aktā, ko veido reģistrācijas lapa (satur dažādas ziņas par gaisa kuģi), īpašnieka datu lapa (ziņas par īpašnieku, līdzīpašniekiem vai kopīpašniekiem) un apgrūtinājumu lapa (sīkākas ziņas par aizturējuma tiesībām, kas piesaistītas gaisa kuģim, vai par līdzīpašnieka domājamām daļām, pirkuma un atpakaļpirkšanas tiesībām, ar lietošanu saistītiem ierobežojumiem; norāda personu, uz kuru ieraksts

attiecas, reģistrācijas datumu, samaksāto naudas summu (ja tai ir nozīme reģistrācijas sakarā) un piezīmes, kas izdarītas pie reģistrācijas). Elektronisko reģistru ved, ievadot datus elektroniskajos reģistrācijas aktos. Elektroniskie reģistrācijas akti saturiski ir līdzvērtīgi papīra formas aktiem. Ierakstīšanas pieteikumu iesniedz gaisa kuģa īpašnieks vai ekspluatants, tam pievienojot apliecinātu pilnvarojuma vēstuli no īpašnieka. Ierakstus reģistrā veic pēc Horvātijas Civilās aviācijas aģentūras lēmuma.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Likumus paredz, ka publisks dokuments ir noteiktas formas dokuments, ko izdevusi kompetenta tiesa vai valsts iestāde savas kompetences ietvaros. Publisks dokuments arī kalpo kā pierādījums par tā apstiprināto vai noregulēto jautājumu. Tas nozīmē, ka attiecībā uz konkrētu tiesību iegūšanu likumiski tiek aizsargātas ikvienas tādas personas tiesības, kura rīkojusies labticīgi, proti, uzticējusies publisko dokumentu precizitātei un nav zinājusi, ka konkrēta tajos ietvertā informācija ir nepilnīga vai ka šī informācija atšķiras no faktiskās situācijas. Turklāt neviens nevar atsaukties uz Zemesgrāmatā izdarīto ierakstu, Iekšlietu ministrijas turētā transportlīdzekļu reģistra ierakstu, par jūrlietām atbildīgās ministrijas pārvaldīto ostas iestāžu reģistru ierakstu vai Horvātijas Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistra ierakstu nezināšanu.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsauca uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Likumā ir noteikts, ka noteikumi, kurus piemēro *ex parte* prasībām, jāpiemēro visiem jautājumiem, kas ir saistīti ar konkrētai personai uz mantošanai piemērojamo tiesību pamata piederošas lietu tiesības pielāgošanu, ja šāda lietu tiesība nepastāv Horvātijas tiesībās.

Lapa atjaunināta: 06/02/2023

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Luksemburga

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Saskaņā ar Luksemburgas tiesību aktiem nav īpašu lietu tiesību, kas šā jautājuma nozīmē var "izrietēt" no mantošanas. Tomēr ir lietu tiesības, kas var būt saistītas ar mantošanu jeb, citiem vārdiem sakot, ko var *nodot* nāves gadījumā.

Tās ir šādas: īpašumtiesības Civilkodeksa (*Code civil*) 544. panta un turpmāko pantu nozīmē un servitūti minētā kodeksa 637. panta un turpmāko pantu nozīmē.

Īpašumtiesības, kā tās definētas Civilkodeksa 544. pantā, ir tiesības turēt īpašumā un izmantot īpašumu, ja vien tas netiek izmantots ar normatīvajiem aktiem aizliegtā veidā vai radot traucējumus, kas pārsniedz normālos apkaimes trokšņus un tādējādi izjauc līdzsvaru starp līdzvērtīgām tiesībām. Saskaņā ar Civilkodeksa 546. pantu tiesības uz īpašumu (kustamu vai nekustamu) sniedz īpašniekam tiesības uz visu, kas tiek radīts ar attiecīgo īpašumu, un visu, kas ir dabiski vai mākslīgi saistīts ar attiecīgo īpašumu (pieauguma tiesības). Saskaņā ar Civilkodeksa 711. pantu tiesības uz īpašumu var būt iegūtas un nodotas mantošanas ceļā.

Servitūts Civilkodeksa 637. pantā ir definēts kā apgrūtinājums, kas noteikts kādam īpašumam par labu cita īpašniekam piederošam īpašumam un šāda īpašuma izmantošanai. Saskaņā ar Civilkodeksa 639. pantu servitūts var izrietēt no īpašuma dabiskās situācijas (sk. Civilkodeksa 640. pantu un turpmākos pantus), no pienākumiem, kas noteikti ar likumu (sk. Civilkodeksa 649. pantu) vai no īpašnieku savstarpējas vienošanās (sk. Civilkodeksa 686. pantu un turpmākos pantus).

Attiecībā uz pēdējo minēto servitūtu kategoriju — īpašnieki principā var nodibināt servitūtus, ko viņi uzskata par atbilstošiem, attiecībā uz saviem īpašumiem vai par labu saviem īpašumiem, ja vien nodibinātie pakalpojumi netiek piemēroti personai vai par labu personai, bet tiek piemēroti tikai zemei un par labu zemei, un ar nosacījumu, ka šādi pakalpojumi nekādā ziņā nav pretrunā sabiedriskajai kārtībai (Civilkodeksa 686. panta pirmā daļa). Saskaņā ar minētajiem noteikumiem var nodibināt servitūtus attiecībā uz ēku vai zemes izmantošanu (687. panta pirmā daļa). Turklāt šādi servitūti var būt pastāvīgi (pastāvīga izmantošana bez nepieciešamības pēc cilvēka iejaukšanās, piemēram, ūdens caurules, kanalizācijas caurules, skata ietaises u. c.) vai nepastāvīgi (ir nepieciešama cilvēka iejaukšanās, lai tos varētu īstenot, piemēram, ceļa tiesības, ūdens smelšanas tiesības; sk. Civilkodeksa 688. panta pirmo daļu). Būtu arī jānorāda, ka servitūti var būt acīmredzami, piemēram, par tiem liecina ārējās konstrukcijas, vai tādi, kas nav acīmredzami, proti, tādi, par kuru esību neliecina ārējās pazīmes (Civilkodeksa 691. panta pirmā daļa). Pastāvīgus un acīmredzamus servitūtus var iegūt uz akta pamata vai vairāk nekā uz 30 gadus ilga valdījuma pamata (Civilkodeksa 690. pants), savukārt pastāvīgus servitūtus, kas nav acīmredzami, un nepastāvīgus servitūtus var nodibināt tikai uz akta pamata (Civilkodeksa 691. panta pirmā daļa). Servitūts izbeidzas, kad zeme, kam tas noteikts, un zeme, kurai par labu tas noteikts, ir vienas un tās pašas personas turējumā (Civilkodeksa 705. pants).

Lai uzskaitījums būtu pilnīgs, būtu jāmin arī turpmāk izklāstītās lietu tiesības, uz kurām attiecas īpaši noteikumi, ja persona, kura tās izmantojusi savas dzīves laikā, nomirst.

Saskaņā ar Civilkodeksa 617. pantu **lietojuma tiesības** izbeidzas, kad lietotājs nomirst dabīgā nāvē un ja gan lietotājs, gan īpašnieks ir viena un tā pati persona. Otrais gadījums *inter alia* ir tad, ja nāves gadījumā lietotājs iegūst tiesības uz īpašumu, uz kuru viņam bijušas lietojuma tiesības. Civilkodeksa 578. pantā un turpmākajos pantos lietojuma tiesību saturs ir definēts kā tiesības izmantot citai personai piederošu īpašumu tādā pašā veidā, kā to izmantojis īpašnieks, bet lietotājs ir atbildīgs par īpašuma būtības saglabāšanu. Lietojuma tiesības var nodibināt ar likumu vai ar testamentu, tās var būt tiešas, ierobežotas laikā vai nosacītas, un tās var attiekties uz jebkāda veida kustamu vai nekustamu īpašumu.

Visbeidzot, **lietu tiesības**, kas saistītas ar **izmantošanas un apdzīvošanas tiesībām**, kā definēts Civilkodeksa 625. pantā un turpmākajos pantos, izbeidzas tāpat kā lietojuma tiesības.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Lielhercogistē pastāv "nekustamo īpašumu reģistrs", t. i., hipotēku biroji (*bureaux de la conservation des hypothèques*), kur saskaņā ar 1. pantu grozītajā 1905. gada 25. septembra Likumā par nekustamā īpašuma tiesību reģistrāciju (*loi modifiée sur la transcription des droits réels immobiliers du 25 septembre 1905*) tiek reģistrēti visi akti, kas attiecas uz mūža darījumiem saistībā ar tādu nekustamā īpašuma tiesību nodošanu, kuras nav maksājumu priekšrocību tiesības un hipotēkas, neatkarīgi no tā, vai šādi darījumi tiek noslēgti bez atlīdzības vai par atlīdzību. Šāda aktu reģistrācija ir obligāta, proti, tā padara attiecīgās tiesības saistošas pusēm (sk. minētā likuma 11. pantu). Saskaņā ar Luksemburgas tiesu judikatūru jēdziens "tiesības uz nekustamo īpašumu", kas lietots minētā likuma 1. pantā, ietver arī īpašuma servitūtus (Dikirhes rajona tiesa (*Tribunal d'arrondissement*), 1937. gada 17. februāris). Būtu arī jānorāda, ka reģistrācijas nolūkā atzīst tikai tiesas lēmumus, autentiskus instrumentus un administratīvus aktus.

Mantošanas gadījumā 1. punktā minētās lietu tiesības, kas var būt īpašuma daļa, tiek nodotas saskaņā ar Civilkodeksu.

Konkrētāk, saskaņā ar Civilkodeksa 724. panta pirmo un otro daļu viss mirušās personas īpašums tiek nodots tās likumīgajiem mantiniekiem, pamatojoties tikai uz mantojuma atklāšanu. Minētie mantinieki pēc mirušās personas nāves var īstenot viņas tiesības un darbības.

Civilkodeksa 1004. pantā minētajā gadījumā, kas attiecas uz vienīgo legatāru, t. i., personu, kurai testators ar testamentāru darījumu nodod visu īpašumu, kas paliks pēc viņa nāves (sk. Civilkodeksa 1003. pantu), viņam ir jāprasa, lai mantinieki, kuriem ir rezervēta noteikta procentuālā daļa īpašuma saskaņā ar tiesību aktiem par neatraidāmajiem mantiniekiem, nodod testamentā iekļauto īpašumu. Saskaņā ar Civilkodeksa 1005. pantu vienīgais legatārs var izmantot testamentā iekļauto īpašumu, sākot no nāves dienas, ja nodošanas pieprasījumu iesniedz gada laikā no minētās dienas. Citos gadījumos šādas izmantošanas tiesības sākas tikai dienā, kad tiek iesniegts pieteikums tiesā, vai dienā, kad nodošana tiek veikta brīvprātīgi. Ja pēc testatora nāves nav mantinieku, kuriem ir rezervēta noteikta procentuālā daļa īpašuma saskaņā ar tiesību aktiem par neatraidāmajiem mantiniekiem, vienīgais legatārs automātiski iegūst īpašumu testatora nāves gadījumā bez vajadzības prasīt tā nodošanu (Civilkodeksa 1006. pants). Visbeidzot, Civilkodeksa 1006. pantā minētajā gadījumā, ja testaments ir hologrāfisks vai aizmogots testaments, vienīgajam legatāram īpašuma tiesības piešķir ar rīkojumu, ko izdevis tā rajona pirmās instances tiesas (*tribunal de première instance*) priekšsēdētājs, kurā notikusi mantojuma atklāšana. Ja mantojumā ir iekļauts viens vai vairāki nekustamie īpašumi, pēc nāves ir jāveic nodošana, pamatojoties uz mantojuma deklarāciju, kas mantiniekiem jāiesniedz Zemes reģistrācijas un īpašumu departamentā (*administration de l'enregistrement et des domaines*). Minētais departaments tad iesniedz deklarācijas kopiju Zemes reģistrācijas un topogrāfijas birojam (*administration du cadastre et de la topographie*) (sk. 10. panta beigās grozītajā 2002. gada 25. jūlija Likumā, ar ko reorganizē Zemes reģistrācijas un topogrāfijas biroju (*loi modifiée du 25 juillet 2002 portant réorganisation de l'administration du cadastre et de la topographie*)).

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Skatīt atbildi uz iepriekšējo jautājumu.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Jā. Attiecīgi noteikumi ir ietverti 2015. gada 14. jūnija Likumā, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 650/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi, un ar ko groza a) grozīto 1905. gada 25. septembra Likumu par nekustamā īpašuma tiesību reģistrāciju un b) jauno Civilprocesa kodeksu (*loi du 14 juin 2015 relative à la mise en application du règlement (UE) n° 650/2012 du Parlement européen et du Conseil du 4 juillet 2012 relatif à la compétence, la loi applicable, la reconnaissance et l'exécution des décisions, et l'acceptation et l'exécution des actes authentiques en matière de successions et à la création d'un certificat successoral européen et modifiant a) la loi modifiée du 25 septembre 1905 sur la transcription des droits réels immobiliers et b) le Nouveau Code de procédure civile*).

Minētā likuma 1. pantā ir noteikts: "Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 650/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi notāri, kuri iecelti ar lielhercoga rīkojumu, ir kompetenti veikt nekustamā īpašuma tiesību pielāgošanu, kā minēts regulas 31. pantā. Pielāgošanu, kas minēta pirmajā daļā, veic ne vēlāk kā dienā, kad īpašums, uz kuru attiecas lietu tiesības, kas minētas 31. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 650/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi, tiek nodotas *inter vivos* bez atliedzības vai par atliedzību." Turklāt ar minēto likumu tiek grozīta 1. panta otrā daļa grozītajā 1905. gada 25. septembra Likumā par nekustamā īpašuma tiesību reģistrāciju, aktiem, ar kuriem nodod tajos minētās nekustamā īpašuma tiesības un kuri jāreģistrē tā rajona hipotēku birojā, kur atrodas īpašums, pievienojot notariālus aktus, ar kuriem pielāgo tiesības uz ārvalstu nekustamo īpašumu.

Lapa atjaunināta: 03/11/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Ungārija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

1) Īpašumtiesības

Mantinieks automātiski iegūst īpašumtiesības uz mantojumu pēc testatora nāves. Mantojums ir visu to nāves brīdī pastāvošo mirušās personas tiesību, materiālo īpašumu, prasījumu un saistību kopums, kas neizbeidzas ar nāvi. Ungārijas tiesībās viss minētais ir pašsaprotams; Civilkodeksa noteikumos par mantojuma tiesībām jēdzieni "mirušā atstātais mantojums" un "manta" ir lietoti kā sinonīmi. Manta ir materiāls īpašums, tiesība vai prasījums (Civilkodeksa 8: 1. pants). Manta ir visu minēto elementu kopsūma. Īpaša legāta (*legatum vindicationis*) gadījumā legatārs iegūst īpašumtiesības uz mantu, kas novēlēta ar legātu (tieši no mirušās personas).

2) Lietojuma tiesības

Saskaņā ar Ungārijas tiesībām, ja mirušajai personai ir lejupēji radinieki un pārdzīvojušais laulātais (likumiskās mantošanas gadījumā), pārdzīvojušajam laulātajam ir tiesības uz konkrētas mantojumā ietilpstošās mantas lietojumu līdz mūža beigām; tas attiecas uz:

mājokli, kurā tas dzīvojis kopā ar mirušo, un mājokļa aprīkojumu un iekārtu (Civilkodeksa 7:58. panta 1. punkta a) apakšpunkts).

Vispārīgos civiltiesību noteikumus par lietojumu pēc analogijas piemēro pārdzīvojušā laulātā lietojuma tiesībām ("atraitņu tiesības") (Civilkodeksa XXX nodaļa). Lietojums ir viena no tā dēvētajām ierobežotajām lietu tiesībām. Lietotājs var valdīt, lietot, izmantot citai personai piederošu materiālu īpašumu un gūt no tā ienākumus. Lietotāja tiesības paliek neskartas neatkarīgi no tā, vai mainījies īpašnieks (Civilkodeksa 5:147. panta 1. un 2. punkts).

Testators var lietojumu pār mantu nodibināt arī testamentā.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Minētās tiesības ir norādītas Nekustamo īpašumu reģistrā (vai citos publiskos reģistros). Šo tiesību ierakstīšana reģistrā ir obligāta.

Ja mantošanas rezultātā rodas īpašumtiesības vai lietojuma tiesības, notārs, kurš Ungārijā apstiprina testamentu, sazinās ar valsts iestādi, kas ved Nekustamo īpašumu reģistru vai jebkuras citas mantas reģistru, lai ierakstītu šīs tiesības. Šādos gadījumos notārs šai iestādei nosūta lēmumu par testamenta apstiprināšanu (kad tas stājies spēkā) (2010. gada Likuma XXXVIII par testamentu apstiprināšanas procesu (*hagyatékai eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. tv.*) 91. panta 2. punkts). Ierakstīšanas pamats ir notāra lēmums par testamenta apstiprināšanu.

Savukārt, ja process par testamenta apstiprināšanu ir noticis citā dalībvalstī, labuma guvējam (mantiniekam, legatāram) ir pašam jāpiesaka tiesības reģistrēšana. Šādos gadījumos tam pieteikums par ieraksta izdarīšanu jāiesniedz tieši Ungārijas iestādei, kas ved attiecīgo reģistru (piemēram, zemesgrāmatu).

Galvenie publiskie reģistri, kuros norādītas īpašumtiesības uz konkrētu mantu, ir šādi:

- *Nekustamo īpašumu reģistrs*

turētājs: Zemesgrāmatu reģistrs

reģistra priekšmets: nekustamais īpašums

noteikumi: 1997. gada Likums CXLI par nekustamā īpašuma reģistrāciju (*az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI törvény*) (sk. likuma 16. pantu)

- *Valsts gaisa kuģu reģistrs (Magyarország Légijármű Lajstroma)*

turētājs: Valsts transporta iestādes Aviācijas birojs (*Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatala*)

reģistra priekšmets: civilās aviācijas gaisa kuģi

noteikumi:

1995. gada Likuma XCVII par gaisa transportu (*a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény*) 12. pants

valdības 1995. gada 30. novembra Dekrēta Nr. 141/1995, ar ko īsteno 1995. gada Likumu XCVII (*Korm. rendelet a légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény végrehajtásáról*) par gaisa transportu (*a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény*), 5. pants

- *Peldlīdzekļu reģistrs*

turētājs: Valsts attīstības ministrija un Budapeštas galvaspilsētas domes birojs kā kuģniecības iestādes

reģistra priekšmets: peldlīdzekļi (peldošas ierīces, būves un aprīkojums, kas piemērots ūdenstransportam, darbam uz ūdens un ar to saistītu darbību veikšanai)

noteikumi:

2000. gada Likuma XLII par ūdens transportu (*a víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény*) 7.–15. pants, jo īpaši 11. panta 3. punkts

valdības 2000. gada 29. novembra Dekrēts Nr. 198/2000 par peldlīdzekļu reģistrāciju (*az úszólétesítmények lajstromozásáról szóló 198/2000. Korm. rendelet*)

- *Transportlīdzekļu reģistrs*

turētājs: Iekšlietu ministrija (par reģistriem atbildīgā valsts apakšministrija) kā ceļu satiksmes transportlīdzekļu reģistrācijas iestāde

reģistra priekšmets: autotransporta līdzekļi

noteikumi:

1999. gada Likums LXXXIV par autotransporta reģistru (*közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény*), jo īpaši 9. pants

- *Uzņēmumu reģistrs*

turētājs: apgabaltiesas kā reģistra tiesas

reģistra priekšmets: uzņēmumi (uzņēmums ir juridiska persona, kas izveidota saimnieciskās darbības veikšanai komerciāliem mērķiem, ierakstot to Uzņēmumu reģistrā (tostarp sabiedrības, kooperatīvās sabiedrības, ārvalstu uzņēmumu Ungārijas filiāles, Eiropas ekonomisko interešu grupas, Eiropas kooperatīvās sabiedrības, individuālie komersanti utt.)).

noteikumi: 2006. gada Likums V par publisko sabiedrību informāciju, sabiedrību reģistrāciju un likvidācijas kārtību (*a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény*), jo īpaši 24.–25. pants.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

1) Īpašumtiesību reģistrācija

Vispārīgā gadījumā īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu saskaņā ar Ungārijas tiesībām var iegūt tikai, izdarot ierakstu Nekustamo īpašumu reģistrā; citiem vārdiem — īpašumtiesību ierakstīšanai nekustamo īpašumu reģistrā ir konstitūtivas sekas (tiek radītas tiesības (ieraksta princips)).

Tomēr tiesību aktos ir paredzēti daži izņēmumi, no kuriem viens ir mantošana. Ungārijas tiesībās tiek ievērots *ipso jure* mantošanas princips. Tas nozīmē, ka mantinieks iegūst mantu tikai uz likuma pamata, atklājoties mantojumam, un tas nav jāpieņem vai jāveic jebkuras citas juridiskas darbības (Civilkodeksa 7: 87. pants). Tādējādi mantošanas gadījumā mantinieks iegūst īpašumtiesības ar brīdi, kad atklāties mantojums vai iestājusies mirušās personas nāve. Tādēļ mantošanas ceļā iegūtu īpašumtiesību ierakstīšanai Nekustamo īpašumu reģistrā ir tikai *deklaratīvas sekas*. Tas pats attiecas arī uz īpašuma iegūšanu uz īpaša legāta (*legatum per vindicationem*) pamata.

Ipso jure mantošanas rezultātā īpašumtiesību ierakstīšanai publiskos reģistros arī attiecībā uz citu mantu ir deklaratīvas sekas, ja īpašnieka maiņa notikusi mantošanas ceļā.

2) Lietojuma tiesību reģistrācija

Pārdzīvojušā laulātā lietojuma tiesības (atraitņu tiesības) rodas uz likuma pamata. Līdz ar to lietojuma tiesību ierakstīšanai Nekustamo īpašumu reģistrā (līdzīgi kā ar mantojumu iegūtu īpašumtiesību ierakstīšanai) ir deklaratīvas sekas un ierakstīšana nerada pašu tiesību.

Saskaņā ar Civilkodeksa 5:146. panta 2. punktu, ja uz likuma pamata radies lietojums nav reģistrēts Nekustamo īpašumu reģistrā, šīs tiesības var izlietot tikai pret personu, kas īpašumu ieguvusi ļaunticīgi, vai personu, kas par īpašumu nav maksājusi atlīdzību. Tādēļ, lai lietotāja tiesības uz nekustamo īpašumu tiktu civiltiesiski pilnībā aizsargātas, tās ir nepieciešams ierakstīt Nekustamo īpašumu reģistrā, pat ja šīs tiesības ir radušās uz likuma pamata (nevis ar ierakstīšanu).

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Jā.

Ja labuma guvējs, uz kuru attiecas mantojuma lieta (piemēram, mantinieks vai legatārs), vēlas Ungārijā īstenot mantojuma ceļā radītu lietu tiesību, ko nepieļauj Ungārijas tiesību akti par Nekustamo īpašumu reģistru (vai attiecīgā gadījumā — citu reģistru), regulas 31. pantā paredzēto darbību (lietu tiesību pielāgošanu) veic atsevišķā procesā. To sauc par "pielāgošanas procesu", un to reglamentē 2015. gada Likums LXXI.

Pielāgošanas process ir tiesām piekritīga bezstrīdus tiesvedība. Tā kā regulas 31. panta piemērošanai nepieciešama īpaša zinātība, visā Ungārijas teritorijā tikai viena tiesa (Budapeštas centra rajona tiesa (*Budai Központi Kerületi Bíróság*) Budapeštā) darbojas kā pirmās instances tiesa. Šī tiesa izlemj jautājumus saistībā ar to, kādas citas tiesības varētu reģistrēt attiecīgo ārvalstu tiesību vietā (vai kāds ir to tuvākais ekvivalents pēc būtības un mērķa Ungārijas tiesību sistēmā). Tiesas lēmums ir saistošs pieteikuma iesniedzējam.

Persona, uz kuru attiecas mantojums (piemēram, mantinieks vai legatārs), pati neuzsāk pielāgošanas procesu kā pieteikuma iesniedzējs. Kā pieteicēja tiesā uzstājas iestāde, kura ved publisko reģistru (piemēram, zemesgrāmatu) un kurā notiek ierakstīšanas process (galvenais process).

Tiesvedības gaitā tiesa vērtē ārvalsts tiesību aktus, kuri attiecas uz konkrēto ārvalsts tiesību. Tiesa patstāvīgi noskaidro ārvalsts tiesības būtību, bet var arī aicināt personu, uz kuru attiecas mantojums, pievienot informāciju un jebkurus tai pieejamos dokumentus par ārvalsts tiesības nozīmi.

Citos gadījumos tiesa pieņem lēmumu, balstoties vienīgi uz dokumentiem, un neievāc citus pierādījumus (piemēram, no lieciniekiem).

Budapeštas centra rajona tiesas lēmumu var pārsūdzēt gan pieteikuma iesniedzējs (iestāde, kas ved attiecīgo reģistru), gan persona, kuru skar mantojuma lieta. Pārsūdzība ir jāadresē apgabaltiesai un jāiesniedz tiesā, kas pieņēmusi lēmumu. Pārsūdzību izskata Budapeštas apgabaltiesa.

Šā procesa izmaksas sedz persona, kuru skar mantojuma lieta, un tai tās jāmaksā pašā galvenajā procesā (proti, procesā, kas notiek iestādē, kura ved reģistru).

Lapa atjaunināta: 15/01/2024

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesēn tika atjaunināta oriģinālvalodas [nl](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [en](#).

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Nīderlande

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Nīderlandē šo jautājumu regulē Civilkodeksa (*Burgerlijk Wetboek*) 4. daļas 182. pants.

Civilkodeksa 182. pantā noteikts, ka:

pēc personas nāves mantinieki *ipso jure* manto šīs personas nododamās tiesības, īpašumus un turējumus. Pirmais teikums neattiecas uz gadījumiem, kad mirušā atstātais mantojums tiek sadalīts saskaņā ar 13. pantu. Šādā gadījumā laulātais *ipso jure* manto mirušā īpašumus un turējumus; mantinieki *ipso jure* pārņem mirušā parādus, kas nav dzēsti nāves brīdī. Ja parāda atmaksa ir sadalāma, katrs mantinieks atbild par parāda daļu, kas atbilst saņemtajai mantojuma daļai, ja vien mantinieki nav solidāri atbildīgi.

Nīderlandē ir spēkā saistību pārejas princips, saskaņā ar kuru mantinieki *ipso jure* pārņem mirušā lietas. Mantoto īpašumu īpašumtiesības un ar mantojumu saistītās parādsaistības pilnā apmērā pāriet mantiniekiem, kas ir pieņēmuši mantojumu.

Ja mantojums tiek likumiski sadalīts (*wettelijke verdeling*), jo persona nomirusi, neatstājot novēlējumu, pārdzīvojušais laulātais / reģistrētais partneris pārņem visus īpašumus un parādus, bet pēcnācēji saņem tikai prasījumu. Pēcnācēji neatbild par parādiem, kas saistīti ar mantojumu. Mantojuma likumiskas sadalīšanas gadījumā tikai pārdzīvojušais laulātais / reģistrētais partneris pārņem parādsaistības.

Saskaņā ar saistību pārejas principu no mantošanas kā tādas neizriet lietu vai nekustamo īpašumu īpašumtiesības. Mantojuma masa Nīderlandē nav uzskatāms par atsevišķu īpašumu. Attiecībā uz mantojuma masas aktīvu atsavināšanu nav noteikti nekādi ierobežojumi, un mantojuma masu nevar apķīlāt. Ir iespējams no mantojuma masas apķīlāt atsevišķu mantu mantinieku starpā.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Tā kā pats mantojums nav atsevišķs īpašums, reģistrācija nav nepieciešama.

Mantošanas apliecību vai Eiropas mantošanas apliecību var reģistrēt Zemes reģistrā (sk. Zemes reģistra likuma (*Kadasterwet*) 27. un 27.a pantu). Šādā veidā mantinieki var darīt zināmu, ka īpašnieks ir miris un ka viņi ir pilnā apmērā pārņēmuši īpašumtiesības. Tomēr reģistrācija nav jāveic obligāti. Arī bez reģistrācijas īpašumtiesības tiek *ipso jure* pārņemtas. Ja mantinieki pēc tam sadala mantojuma masas aktīvus, ir nepieciešama nodošana. Tad tā ir konkrētu īpašumtiesību pārņemšana. Sadalīšanu reglamentē Civilkodeksa 3. daļas 186. pants.

Civilkodeksa 186. pantā noteikts, ka:

lai nodotu katram kopīpašniekam tam pienākošās daļas, ir jāveic oficiāla nodošana ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi attiecas uz pārņemšanu; kopīpašnieka iegūtā daļa piešķir tādas pašas īpašumtiesības, kādas bija kopīpašniekiem pirms sadalīšanas.

Civilkodeksa 3. daļas 89. pantā ir paredzēts, ka nekustamo īpašumu vai ierobežotas tiesības uz šādu īpašumu oficiāli nodod ar notariālu aktu, ko reģistrē publiskajā reģistrā.

Civilkodeksa 89. pantā noteikts, ka:

oficiālā nodošana, kas nepieciešama nekustamā īpašuma pārņemšanai, notiek ar notariālu aktu, kuru šajā nolūkā sastāda puses un kuru pēc tam reģistrē attiecīgajā publiskajā reģistrā. Aktu var reģistrēt gan īpašuma pārņēmējs, gan persona, kas to nodod;

oficiālās nodošanas aktā precīzi norāda pārņemtās īpašumtiesības; ar pārņemšanu nesaistītus papildu nosacījumus aktā var neiekļaut;

ja oficiālās nodošanas akta sastādīšanā kādu no pusēm pārstāv pilnvarots pārstāvis, aktā iekļauj precīzu norādi uz pilnvaru;

šā panta noteikumus *mutatis mutandis* piemēro oficiālajai nodošanai, kas nepieciešama citu reģistrētu īpašumu pārņemšanai.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Skatīt iepriekšējo atbildi.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsauca uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Nē, Civilkodeksā vai Zemes reģistra likumā šādu īpašu noteikumu nav.

Lapa atjaunināta: 17/11/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Austrija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Saskaņā ar Austrijas tiesībām pēc mirušās personas nāves tās juridisko statusu turpina mantojums kā juridiska persona (Austrijas Civilkodeksa (*Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, ABGB*) 546. Pants). Kad mantojums tiek nodots (*Einantwortung*), mantinieks pārņem mantojuma juridisko statusu. Minētais attiecas arī uz lēmumiem, ar ko nosaka mantojuma pāriešanu federālajai valdībai (Austrijas Civilkodeksa 547. Pants). Persona nevar patvaļīgi pārņemt īpašumtiesības uz mantojumu. Mantojumu parasti iegūst pēc testamenta apstiprināšanas procedūras, notiekot mantojuma nodošanai, proti, juridisko īpašumtiesību pārejai mantiniekiem (Austrijas Civilkodeksa 797. pants).

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Saskaņā ar Austrijas tiesību aktiem lietu tiesību (īpašumtiesību, servitūtu, reālnastu, ķīlu, apbūves tiesību) uz nekustamiem īpašumiem, kā arī atpakaļpirkuma tiesību, pirmpirkuma un nomas tiesību iegūšana, nodošana, ierobežošana un atcelšana, lai tā iegūtu juridisku spēku, jāieraksta rajona tiesu (*Bezirksgerichte*) pārvaldītajā zemesgrāmatā.

Tomēr izņēmuma kārtā no minētā ierakstīšanas principa mantinieks jau iegūst lietu tiesības uz īpašumu, stājoties spēkā mantojuma nodošanai, nevis tikai tad, kad tā īpašumtiesības tiek ierakstītas zemesgrāmatā. Tādēļ ierakstīšanai zemesgrāmatā ir drīzāk deklaratīvs raksturs. Tomēr Zemesgrāmatu likuma (*Grundbuchsgesetz*) 21. un 94. panta noteikumi ar zemesgrāmatu saistītos jautājumos liedz ņemt vērā faktiskās īpašuma tiesības, ja tās nav atspoguļotas zemesgrāmatā. Ieraksts pret (vēl neregistrētiem) mantiniekiem tādējādi — ar retiem izņēmumiem — nav pieļaujams, pat ja tie jau ir īpašnieki atbilstīgi materiālo tiesību normām. Attiecībā uz ierakstiem zemesgrāmatā tādēļ neņem vērā faktu, ka ir notikusi mantojuma nodošana, kamēr mantinieku īpašumtiesības nav tikušas reģistrētas zemesgrāmatā.

Austrijā mantinieku tiesības zemesgrāmatā ieraksta saskaņā ar zemesgrāmatas grozīšanas procedūru, ko nosaka Zemesgrāmatu likuma 136. pants. Tas paredz zemesgrāmatas labošanu, lai tā atspoguļotu faktisko juridisko situāciju. Labošana ir nepieciešama, kad ir notikušas juridiskas izmaiņas, bet tās vēl nav atspoguļotas zemesgrāmatā, līdz ar to ierakstam ir tikai deklaratīvs raksturs. Saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 136. pantā noteikto procedūru pietiek ar "pierādījumu par neprecizitāti", lai pamatotu ierakstīšanu; minētais aizstāj dokumentus, kas citādi būtu nepieciešami. Minētais pierādījums ir sniegts, ja neprecizitāte ir nepārprotama vai apliecināta, izmantojot publiskus aktus (piemēram, tiesas izdotu mantojuma nodošanas apliecību vai Eiropas mantošanas apliecību). Neprecizitāti uzskata par nepārprotamu, ja, piemēram, pieteikuma iesniedzēja minētā atkārtota tiesību pāreja, kas nav ierakstīta zemesgrāmatā, un tai sekojošā juridiskā priekšteča universālsukcesija attiecībā uz mantu izriet tieši no likuma.

Ierakstus zemesgrāmatā izdara pēc pušu pieprasījuma. Iestādes var izdarīt ierakstus tikai izņēmuma gadījumos, kuri šeit nav piemērojami.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Austrijas tiesībās universālsukcesija par labu mantiniekam notiek bez ierakstīšanas zemesgrāmatā, spēkā stājoties mantojuma nodošanai. Tādēļ ierakstīšanai zemesgrāmatā šajos gadījumos ir vienīgi deklaratīvs raksturs.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Saskaņā ar Austrijas mājokļa īpašuma tiesībām ar mājokļa īpašumu nesaraucjami saistīto minimālo daļu nevar dalīt visu mājokļa īpašuma pastāvēšanas laiku, izņemot, ja pastāv "īpašnieku partnerība" (*Eigentümerpartnerschaft*). Tā ir divu fizisku personu — mājokļa īpašuma līdzīpašnieku — juridiska kopība. Ja vairākas personas ir ieguvušas īpašumtiesības uz minimālo daļu mantošanas ceļā, neizveidojot īpašnieku partnerību, piemēram, ja mantojums apstiprināts ārvalstīs un mantošanā iesaistītas vairākas personas, to īpašumu zemesgrāmatā nevar ierakstīt. Ja tiek iesniegts pieteikums par īpašumtiesību ierakstīšanu, zemesgrāmatu tiesai ir jānoraida pieteikums un jāinformē pieteikuma iesniedzēji, ka prasītās tiesības zemesgrāmatā ierakstīt nevar, un jādod tiem saprātīgs laikposms, kurā nokārtot, ka minimālo daļu iegūst viena persona vai īpašnieku partnerība. Ja šis termiņš beidzas un tas nav ticis izdarīts, zemesgrāmatu tiesai ir jāorganizē publiska pārdošana (2002. gada Mājokļa īpašuma likuma (*Wohnungseigentumsgesetz*) 12. panta 3. punkts).

Lapa atjaunināta: 31/05/2023

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Polija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Mantojamās lietu tiesības ietver īpašumtiesības uz kustamo un nekustamo īpašumu, pastāvīga lietojuma tiesības, ierobežotās lietu tiesības, piemēram, reālservītūtas (ieskaitot īpašumtiesības uz valdošo nekustamo īpašumu), hipotēkas un aizturējumus (ieskaitot ar tiem nodrošinātās saistības), kooperatīva biedru īpašumtiesības mājokļu kooperatīvā, kaimiņu tiesības un pienākumus, piedziņas un ierobežojumu prasības (servītūtas), prasījumus par pirkumu saskaņā ar Civilkodeksa 231. pantu (t. i., prasījumus par zemes pirkšanu pret personu, kas uzcēlusi ēku vai citu objektu uz citas personas zemes). Lietošanas tiesības un personālservītūtas nemanto.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Parasti lietu tiesības ieraksta kompetentās rajona tiesas (zemesgrāmatu tiesas) zemesgrāmatā (*sądy wieczystoksięgowe*). Tomēr šāds ieraksts ne vienmēr ir obligāts un tas ne vienmēr ir konstitutīvs, piemēram, kooperatīva biedra īpašumtiesības mājokļu kooperatīvā, kuras nav ierakstītas zemesgrāmatā, var mantot.

Mantošanas ceļā iegūtas īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu, kuram ir izveidots zemesgrāmatas ieraksts, ieraksta zemesgrāmatā, pamatojoties uz attiecīgu dokumentu, kurš apliecina juridisku pēctecību attiecībā uz zemesgrāmatā ierakstīto īpašnieku (testatoru). Mantošanas ceļā iegūtu īpašumtiesību ierakstīšanai nav konstitutīva spēka.

Lai nodibinātu hipotēku, ir nepieciešams ieraksts zemesgrāmatā. Šāds ieraksts pēc būtības ir konstitutīvs, kas nozīmē, ka tiesība rodas ar tās ierakstīšanu zemesgrāmatā.

Ieraksts zemesgrāmatā, kurā jau ir ierakstīta ierobežota lietu tiesība, ir ar konstitutīvām sekām un ir tiesības nodošanas spēkā esības priekšnoteikums. Šādas tiesības zemesgrāmatā ieraksta vai nu pēc nekustamā īpašuma īpašnieka lūguma (piekļuves tiesības, ieilgums) vai *ex officio*, piemēram, ja pieņemts administratīvs lēmums.

Pieteikumu par ieraksta izdarīšanu zemesgrāmatu tiesai iesniedz rakstiski uz oficiālas veidlapas [KW-WPIS](#). Veidlapas ir pieejamas Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē, kā arī rajona tiesu zemesgrāmatu nodaļās.

Lai reģistrētu ierobežotas lietu tiesības uz nekustamo īpašumu, pietiek ar īpašnieka apliecinājumu, ka šādas tiesības ir radītas.

Ja īpašos noteikumos nav paredzēts citādi, par pieteikumu īpašumtiesību, pastāvīga lietojuma tiesību vai ierobežotu lietu tiesību ierakstīšanai zemesgrāmatā iekasē fiksētu valsts nodevu 200 PLN apmērā. Kopīpašuma gadījumā proporcionāli kopīpašuma daļai iekasē daļu fiksētās nodevas, bet ne mazāk kā 100 PLN.

Attiecībā uz īpašumtiesībām, pastāvīga lietojuma tiesībām vai kooperatīva biedra īpašumtiesībām, kas izriet no mantošanas, novēlēšanas, mantojuma dalīšanas vai kopīpašuma izbeigšanas, par pieteikumu ierakstīšanai zemesgrāmatā iekasē fiksētu valsts nodevu 150 PLN apmērā neatkarīgi no tā, uz cik daļām ir šādas tiesības. Nodeva ir jāmaksā vienlaikus ar pieteikuma iesniegšanu. Ja par pieteikumu ir jāmaksā fiksēta nodeva, bet tā nav tikusi pienācīgi samaksāta, pieteikums tiek atdots atpakaļ bez lūguma veikt samaksu.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Zemesgrāmatā ierakstītas ierobežotas lietu tiesības aizsargā zemesgrāmatu publiskās ticamības princips. Ja tās nav ierakstītas, tās izbeidzas, kad notiek iegūšanas gadījums saskaņā ar publiskās ticamības principu. Turklāt zemesgrāmatā ierakstītai ierobežotai lietu tiesībai uz nekustamo īpašumu ir priekšroka attiecībā pret šādu tiesību, kas nav ierakstīta.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Īpašas procedūras nav paredzētas.

Lapa atjaunināta: 23/10/2023

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesēn tika atjaunināta oriģinālvalodas [pt](#)

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [en](#)

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Portugāle

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

IEPRIEKŠĒJA PIEZĪME

Pirmkārt, jānorāda, ka lietu tiesības var būt lietošanas tiesības (*direitos reais de gozo*) vai nodrošinājuma tiesības (*direitos reais de garantia*).

Otrkārt, tiesību zinātnē daļēji pastāv uzskats, ka līdztekus lietu tiesībām uz ķermeniskām lietām pastāv arī lietu tiesības uz bezķermeniskām lietām.

Visbeidzot, Portugāles tiesībās ir nostiprināts *numerus clausus* princips, proti, ierobežots lietu tiesību skaits (Portugāles Civilkodeksa (*Código Civil*) 1306. pants).

TIESĪBAS, UZ KURĀM VAR ATTIEKTIES MANTOŠANA

Mantot var visas tiesības, kas neizbeidzas ar tiesīgās personas nāvi, bet turpinās pēc tās.

Portugāles Civilkodeksa 2025. pantā saistībā ar mantošanu ir noteikts:

“1. Tiesiskas attiecības, kas to būtības dēļ vai uz likuma pamata izbeidzas ar to īpašnieka nāvi, netiek mantotas.

2. Tiesības, no kurām var atteikties, arī var izbeigties ar īpašnieka nāvi, ja tā noteicis īpašnieks.”

Piemēram, lietojuma tiesības un liettiesiska rakstura tiesības uz izmantošanu un dzīvošanu ir lietu tiesības, kas izbeidzas ar to īpašnieka nāvi uz likuma pamata (Civilkodeksa 1476. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 1485. pants).

Civilkodeksa aktuālā redakcija portugāļu valodā ir pieejama vietnē

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=775&tabela=leis&so_mio=&

Vispārējā gadījumā mantot var visas lietu tiesības, izņemot lietojuma tiesības (Civilkodeksa 1443. pants), liettiesiska rakstura tiesības uz izmantošanu un dzīvošanu (Civilkodeksa 1485. pants) vai tādas lietu tiesības, uz kurām attiecas kāda no Civilkodeksa 2025. pantā paredzētajām situācijām, vai citus gadījumus, kas īpaši paredzēti citos tiesību aktos.

Dažas tiesības ir ierobežotas — piemēram, ar deklarētiem ieročiem saistītas lietu tiesības, ko var mantot tikai saskaņā ar konkrētiem nosacījumiem, kuri minēti leroču un municijas tiesiskā regulējuma (*Regime Jurídico das Armas e Munições*) 37. pantā, kas formulēts šādi:

“1. Mantojot mirušas personas atstātu mantojumu, deklarētu ieroci var iegūt īpašumā tikai ar *Polícia de Segurança Pública* — PSP (Valsts drošības policija) direktora atļauju.

2. Lai īstenotu iepriekšējo punktu, par ieroču esību ir jāpaziņo PSP 90 dienu laikā pēc iepriekšējā īpašnieka nāves vai tad, kad par ieročiem uzzinājusi persona, kuras turjumā tie atrodas.

3. PSP direktors var ļaut ieroci reģistrēt uz mantojuma pārvaldnieka vārda līdz mirušas personas mantas dalīšanai; šādā gadījumā ieroci obligāti nodod glabāšanā PSP.

4. Ja mantojuma pārvaldnieks vai cits mantinieks atbilst ieroča glabāšanas juridiskajiem nosacījumiem, var lūgt reģistrāciju uz tā vārda, ja ierocis paliek tā glabāšanā.

5. Pēc mantojuma pārvaldnieka pieteikuma ieroci var nodot personai, kas atbilst tā glabāšanas kritērijiem, ieguvēju izvēloties ieinteresētajai personai, vai PSP var to pārdot izsolē un darījuma summu pēc maksājumu atskaitīšanas iemaksāt mantojuma masā.

6. Kad sadale pabeigta, ieroci nodod ieguvējam mantiniekam, ja tas atbilst ieroča glabāšanas juridiskajiem nosacījumiem.

7. Ja manta 10 gadu laikā nav tikusi pieprasīta, tā pāriet valstij.

lerochu un municijas tiesiskais regulējums, kas apstiprināts ar 2006. gada 23. februāra Likumu Nr. 5/2006, portugāļu valodā ir pieejams vietnē [http://www.](http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=692&tabela=leis&so_mio=)

[pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=692&tabela=leis&so_mio=](http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=692&tabela=leis&so_mio=)

IZMANTOŠANAS LIETU TIESĪBAS

Likums paredz šādas izmantošanas lietu tiesības (Civilkodeksa 1302.–1575. pants, turpmāk minētais Daļlaika lietojuma tiesību tiesiskais regulējums (*Regime Jurídico da Habitação Periódica*):

īpašumtiesības (*direito de propriedade*) (Civilkodeksa 1302. pants);

kopīpašums (*compropriedade*) (Civilkodeksa 1403. pants);

dzīvokļa īpašums (*propriedade horizontal*) (Civilkodeksa 1414. pants);

lietojuma tiesības (*usufruto*) (Civilkodeksa 1439. pants);

izmantošanas un dzīvošanas lietu tiesības (*direito real de uso e habitação*) (Civilkodeksa 1484. pants);

daļlaika lietojuma tiesības (*direito real de habitação periódica*);

apbūves tiesības (*direito de superfície*) (Civilkodeksa 1524. pants);

servitūts (*servidões prediais*) (Civilkodeksa 1543. pants).

Daļlaika lietojuma tiesību tiesiskais regulējums ir apstiprināts ar 1993. gada 5. augusta Dekrētlukumu Nr. 275/93, kas portugāļu valodā ir pieejams vietnē [http://www.](http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=648&tabela=leis)

[pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=648&tabela=leis.](http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=648&tabela=leis)

NODROŠINĀJUMA LIETU TIESĪBAS

Civilkodeksā ir paredzētas šādas ar nodrošinājumu saistītas lietu tiesības:

lietošanas ķīla (*consignação de rendimentos*) (656. pants);

ķīla (*penhor*) (666. pants);

hipotēka (*hipoteca*) (686. pants);

reālnasta (*privilégios imobiliários*) (743. un 744. pants);

aizturējuma tiesības (*direito de retenção*) (754. un 755. pants).

LIETU TIESĪBAS UZ ĶERMENISKĀM LIETĀM

Civilkodeksa 1302. pants nosaka, ka šajā kodeksā noteiktās īpašumtiesības var attiekties vienīgi uz kustamām vai nekustamām ķermeniskām lietām (ieskaitot ūdeni).

LIETU TIESĪBAS UZ BEZĶERMENISKĀM LIETĀM

Civilkodeksa 1303. pantā ir minēts intelektuālais īpašums, ko, savukārt, reglamentē Rūpnieciskā īpašuma kodekss (*Código da Propriedade Industrial*).

Tiesību zinātnē ir izstrādājusies atziņa, ka intelektuālais īpašums ir jēdziens, kas ietver autortiesības un blakustiesības, kā arī rūpniecisko īpašumu.

Portugāles tiesībās ir saglabāti abi apzīmējumi: intelektuālais īpašums (Civilkodeksā) un rūpnieciskais īpašums (Rūpnieciskā īpašuma kodeksā, kas publicēts 2018. gada 10. decembra Dekrētlukuma Nr. 110/2018 pielikumā).

Saskaņā ar Rūpnieciskā Īpašuma kodeksa 2. pantu rūpnieciskais īpašums aptver zivsaimniecību, lauksaimniecību, mežsaimniecību, lopkopību un ieguves rūpniecību, ražošanu un tirdzniecību tiešā nozīmē, kā arī visas dabīgās vai ražotās preces un pakalpojumus.

Tiesību zinātnē nav vienprātības par to, vai valsts tiesības atzīst īpašumtiesības un citas lietu tiesības attiecībā uz bezķermeniskām lietām, piemēram, īpašumtiesības uz komercuzņēmumu vai intelektuālo īpašumu. Šo jautājumu interpretē tiesas.

Rūpnieciskā Īpašuma kodekss reglamentē tiesības uz patentiem, funkcionālajiem modeļiem, pusvadītāju izstrādājumiem, dizainparaugiem, preču zīmēm, apbalvojumiem, logotipiem, cilmes vietas nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, kā arī to grozīšanu un nodošanu.

No patentiem un funkcionālajiem modeļiem, kā arī pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijām, dizainparaugiem un preču zīmēm un citām tirdzniecības atšķirības zīmēm izrietošās tiesības var iekļāt (Rūpnieciskā Īpašuma kodeksa 6. pants).

Rūpnieciskā Īpašuma kodeksa aktuālā redakcija portugāļu valodā ir pieejama vietnē

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=2979&tabela=leis&ficha=1&pagina=1.

Komercuzņēmumu gadījumā dalības vai akcionāra statusa tiesību pēctecību viena biedra nāves rezultātā, kā arī uz to attiecināmās prasības reglamentē Komercsabiedrību kodekss (*Código das Sociedades Comerciais*), konkrētāk:

184. pants reglamentē mantošanu parastas sabiedrības biedra nāves gadījumā;

198., 225. un 252. pants reglamentē mantošanu privātas sabiedrības ar ierobežotu atbildību dalībnieka nāves gadījumā;

469. un 475. pants reglamentē mantošanu komandītsabiedrības biedra nāves gadījumā.

Komercsabiedrību kodeksa aktuālā redakcija portugāļu valodā ir pieejama vietnē

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=524&tabela=leis&so_miole=&.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Jā, parasti šīs tiesības tiek ierakstītas reģistrā saskaņā ar turpmāk minēto.

ZEMESGRĀMATU NODAĻAS

Zemesgrāmatu nodaļās (*Conservatórias do Registo Predial*) reģistrē ar ēku juridisko statusu saistītus aktus, tostarp attiecībā uz turpmāk minētajām lietu tiesībām (Zemesgrāmatu kodeksa (*Código de Registo Predial*) 1. un 2. pants); nodaļās reģistrē:

juridiskus aktus, ar ko nodibina, atzīst, iegūst vai groza īpašumtiesības, lietojuma, izmantošanas un dzīvošanas, apbūves vai servitūta tiesības;

juridiskus aktus, ar ko nodibina vai groza dzīvokļa īpašuma un daļlaika lietojuma tiesības;

zemes īpašnieku maiņu zemes sadalīšanas, kopīpašuma struktūras pārveidojumu un dalīšanas, kā arī attiecīgo grozījumu rezultātā;

nodošanas vai apgrūtināšanas ofertes, priekšrocību līgumus un priekšrocību noteikumus testamentā, ja tie ir faktiski izpildīti, kā arī no šiem faktiem izrietošo līgumsaistību nodošanu;

aktīvu nodošanu kreditoriem;

hipotēku, tās cesiju vai grozīšanu, attiecīgās reģistrācijas prioritātes cesiju un lietošanas ķīlu;

ar hipotēku vai lietošanas ķīlu nodrošināto prasījuma tiesību nodošanu, ja tiek veikta garantijas nodošana;

nomas tiesības uz laikposmu, kas pārsniedz sešus gadus, un to nodošanu vai apakšnomu, izņemot lauku zemes nomu;

ar hipotēku vai lietošanas ķīlu nodrošinātu kredītpasrību iekļāšanu, kā arī citus aktus vai darījumus, kas skar šos prasījumus;

jebkurus citus īpašumtiesību ierobežojumus, kas jāreģistrē saskaņā ar likumu;

juridiskus aktus, ar kuriem izbeidz tiesības, apgrūtinājumus vai reģistrētas hipotēkas.

Iepriekš minētie akti, izņemot Zemesgrāmatu kodeksa 8.A pantā norādītos, jāreģistrē obligāti.

Saskaņā ar Civilkodeksa 687. pantu hipotēka ir jāreģistrē, pretējā gadījumā tā pusēm netiek atzīta.

Zemes reģistrācijas nosacījumi ir paredzēti šādās Zemesgrāmatu kodeksa tiesību normās:

8.B pantā, 8.C pantā, 8.D pantā un 9. pantā ir noteikts reģistrācijas pienākums, termiņi un uz nekustamo īpašumu attiecināmo tiesību attiecināmība;

34. un 35. pantā ir noteikta provizorisks reģistrācija, reģistrācijas turpināšana un jo īpaši īpašumtiesību mantošana un atbrīvojums no provizorisks reģistrācijas pirkumu reģistrā dalīšanas/mantošanas gadījumā;

36.–39. pantā ir noteiktas tiesības pieteikt reģistrācijai un pārstāvības iespēja;

41.–42.A pantā ir paredzēta veidlapa un noteikts reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas veids, jo īpaši tiesības uz elektronisku reģistrāciju;

43.–46. pantā ir noteikti iesniedzamie dokumenti.

Zemesgrāmatu kodekss portugāļu valodā ir pieejams vietnē http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=488&tabela=leis.

Sīkāka informācija par zemesgrāmatas, komercreģistra un mehānisko transportlīdzekļu reģistrācijas pieteikumiem, piemēram, par pieteikuma iesniegšanas kārtību, prasībām un pakalpojumiem, ir pieejama tiešsaistē šādā adresē: <https://justica.gov.pt/>.

KOMERCREĢISTRA NODAĻAS

Komercreģistra nodaļās (*Conservatórias do Registo Comercial*) reģistrē aktus, kuru mērķis ir publiskot individuālo komersantu, komercuzņēmumu, komerciālo civiltiesisko sabiedrību un individuālo uzņēmumu ar ierobežotu atbildību juridisko statusu. Komercreģistra nodaļās reģistrē arī noteiktus aktus attiecībā uz kooperatīvu, publisku uzņēmumu, uzņēmumu grupu un Eiropas ekonomisko interešu grupu juridisko statusu (Komercreģistra kodeksa (*Código do Registo Comercial*) 1. pants).

Komercreģistra nodaļās ir jāreģistrē Komercreģistra kodeksa 15. pantā minētie akti, kā norādīts turpmāk:

“15. pants. Obligāti reģistrējamie akti

1. 3. panta 1. punkta a)–c) apakšpunktā, 3. panta 2. punktā, 4. panta a) punktā, 5. panta e) un f) punktā, 6., 7., un 8. pantā, 10. panta c) un d) punktā minēto aktu reģistrācija ir obligāta.

2. Izņemot nākamajos punktos noteikto, iepriekšējā punktā minēto aktu reģistrācija ir jālūdz divu mēnešu laikā no to izdošanas.

3. 5. panta a), e) un f) punktā minētos aktus ir jālūdz reģistrēt divu mēnešu laikā no dienas, kad publicēts dekrēts, ar kuru tie noteikti.

4. Pieteikums par uzņēmuma pārskatu un individuālo uzņēmumu ar ierobežotu atbildību pārskatu reģistrēšanu jāiesniedz ne vēlāk kā septiņā mēnešu piecpadsmitajā dienā pēc saimnieciskā gada beigām.

5. Obligāti ir jāreģistrē arī 9. pantā paredzētās prasības, lēmumi, procedūras un aizsardzības pasākumi.

6. Pagaidu noregulējuma pasākums nav obligāti jāreģistrē, ja ir jau iesniegts pieteikums par lūgtā aizsardzības pasākuma reģistrāciju, savukārt tas nav obligāti jāreģistrē, ja ir jau iesniegts pieteikums par galvenās prasības reģistrāciju.

7. Prasības un pagaidu noregulējuma pasākumus attiecībā uz uzņēmuma lēmumu darbības apturēšanu jālūdz reģistrēt divu mēnešu laikā no to ierosināšanas dienas.

8. Iepriekšējā punktā minētajās prasībās un rīkojumos ietvertos galīgos lēmumus jālūdz reģistrēt divu mēnešu laikā no galīga un nepārsūdzama lēmuma pieņemšanas.”

Nosacījumi, kas attiecas uz reģistrāciju komercreģistrā, ir paredzēti Komercreģistra kodeksa 28.–53. pantā.

Saskaņā ar Komercreģistra kodeksa 32. panta 1. un 2. punktu:

reģistrēt var tikai aktus, kas noteikti dokumentos, ar kuriem tie juridiski pamatoti;

svešvalodā rakstītus dokumentus var pieņemt tikai tad, ja tie ir pārtulkoti, izņemot gadījumus, kad tajos norādīti akti, ko ieraksta ar transkripciju, tie ir angļu, franču vai spāņu valodā un kompetentā amatpersona pārvalda šo valodu.

No fiskālo saistību viedokļa saskaņā ar Komercreģistra kodeksa 51. panta 1. punktu nevienam aktam, kam piemēro nodokļu maksājumus, nevar galīgi reģistrēt, kamēr nav nomaksāti vai nodrošināti nodokļu maksājumi.

Komercreģistra kodekss portugāļu valodā ir pieejams vietnē http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=506&tabela=leis

VĒRTSPAPĪRU REĢISTRĀCIJA

Par vērtspapīriem var atzīt visus turpmāk minētos, kā arī citus likumā paredzētus dokumentus:

akcijas un daļas;

obligācijas;

pašu kapitālu;

kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu daļas;

atsevišķās tiesības, kas saistītas ar iepriekšējos punktos minētajiem vērtspapīriem, ja tās aptver visu emisiju vai sēriju vai tiek paredzētas izdošanas brīdī; segtas garantijas;

citus dokumentus, kuri atspoguļo homogēnas juridiskās situācijas, ja var tikt veikta to tirdzniecība tirgū.

(Portugāles Vērtspapīru kodeksa (*Código dos Valores Mobiliários*) 1. pants).

Vērtspapīri pastāv vārda vērtspapīru formā (Portugāles Vērtspapīru kodeksa 52. pants).

Vērtspapīru iegūšana, kā arī lietojuma, kļūdas vai citu juridisku situāciju, kas apgrūrina vērtspapīrus, nodibināšana, grozīšana vai izbeigšanās tiek reģistrēta (parasti izdevējstādē vai pārvaldošajā iestādē), un uz to var attiekties mantošana.

Vērtspapīru reģistrācija, reģistrācijas struktūras, reģistrācijas prasības, reģistrācijas sekas attiecībā uz tiesību nodibināšanu, pāreju vai īstenošanu, kā arī šo tiesību mantošanu atšķiras katrai no minētajām vērtspapīru kategorijām.

Šo jautājumu reglamentē Portugāles Vērtspapīru kodekss, kas apstiprināts ar 1999. gada 13. novembra Dekrētlukumu Nr. 486/99, kura aktuālā redakcija portugāļu valodā ir pieejama vietnē

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=450&so_miolo=&tabela=leis&nversao.

MEHĀNISKO TRANSPORTLĪDZEKĻU REĢISTRI

Ar mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju juridisko statusu saistītos aktus reģistrē Mehānisko transportlīdzekļu reģistros (*Conservatórias do Registo Automóvel*).

Reģistrācijas mērķiem par transportlīdzekļiem uzskata mehāniskos transportlīdzekļus un to piekabes, kuru reģistrācija jāveic saskaņā ar Ceļu kodeksu (*Código da Estrada*).

Ceļu kodeksa 117. pantā ir noteikts, kuri transportlīdzekļi un piekabes ir obligāti jāreģistrē. Ceļu kodekss, kas apstiprināts ar 1994. gada 3. maija Dekrētlukumu Nr. 114/94, tā aktuālajā redakcijā portugāļu valodā ir pieejams vietnē

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_estrutura.php?tabela=leis&artigo_id=&nid=349&nversao=&tabela=leis&so_miolo.

Mehānisko transportlīdzekļu reģistrācijas kodeksa (*Código de Registo Automóvel*) 5. pantā attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu obligāto reģistrāciju ir noteikts turpmāk minētais:

"5. pants.

1. Reģistrē šādas tiesības:

a) transportlīdzekļa īpašumtiesības un lietojuma tiesības;

b) mehānisko transportlīdzekļu pārdošanas līgumos paredzēto īpašumtiesību saglabāšanu;

c) hipotēku, tās grozīšanu un cesiju, kā arī attiecīgās reģistrācijas prioritātes cesiju;

d) finanšu līzingu un no tā izrietošo tiesību nodošanu;

e) nomu, kuras līgums pārsniedz vienu gadu, ja attiecīgā līguma rezultātā ir paredzama īpašumtiesību nodošana;

f) transportlīdzekļa piešķirumu nomai bez vadītāja;

g) reģistrētu tiesību vai kredīta nodošanu un šāda kredīta ieķīlāšanu, arestu un apķīlāšanu;

h) arestu un jebkurus administratīvus pasākumus, kas ietekmē transportlīdzekļa brīvu atsavināšanu;

i) nodokļu tiesību aktos paredzētos neatsavināšanas un atlikušo nodokļu apgrūtinājumus;

j) lietotāju, kas nav īpašnieks;

k) maksātspējas atzīšanu;

l) iepriekš reģistrēto tiesību vai apgrūtinājumu izbeigšanos vai grozīšanu, transportlīdzekļa īpašnieka, lietotāja vai nomnieka vārda vai nosaukuma, vai pastāvīgās dzīvesvietas vai galvenā biroja adreses izmaiņas;

m) reģistrācijas apliecības konfiskāciju gadījumos, kad to uzdod administratīvās un policijas iestādes, kā arī pieprasījumu par transportlīdzekļu arestu un konfiskāciju, kā paredzēts īpašajā īpašumtiesību legalizācijas procedūrā;

n) konfiskāciju kriminālprocesā;

o) transportlīdzekļa arestu atbilstoši administratīvam priekšrakstam par sodu saskaņā ar Ceļu kodeksa 147. panta 3. punktu, kas apstiprināts ar grozīto 1994. gada 3. maija Dekrētlukumu Nr. 114/94;

p) deklarāciju par transportlīdzekļa atsavināšanu par labu valstij ar rīkojumu, kas noteikts galīgā tiesas spriedumā;

q) jebkādu citus aktus, kas jāreģistrē saskaņā ar likumu.

2. Iepriekšējā punkta a), b), d), e), f) un i) apakšpunktā minētie akti un transportlīdzekļa īpašnieka, lietotāja vai nomnieka vārda vai nosaukuma, vai pastāvīgās dzīvesvietas vai galvenā biroja adreses izmaiņas jāreģistrē obligāti.

3. Īpašumtiesību reģistrācija likumiskās mantošanas gadījumā nav jāveic, ja mantinieks(-i) plāno atsavināt transportlīdzekli."

Mehāniskos transportlīdzekļus nedrīkst ieķīlāt — Mehānisko transportlīdzekļu reģistrācijas kodeksa 8. pants.

Ar mehānisko transportlīdzekļu reģistrācijas prasībām var iepazīties vietnē <https://justica.gov.pt/Registos/Veiculos/Documentos-do-veiculo>.

Mehānisko transportlīdzekļu reģistrāciju reglamentē 1975. gada 12. decembra Dekrētlukums Nr. 54/75, kas pieejams vietnē

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=598&tabela=leis.

Svarīgi ir arī Mehānisko transportlīdzekļu reģistrācijas noteikumi (*Regulamento do Registo de Automóveis*), ko reglamentē 1975. gada 12. februāra Dekrētlukums Nr. 55/75 un kas pieejami vietnē http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=606&tabela=leis.

VALSTS GAISA KUĢU REĢISTRS

Gaisa kuģi un autonomais aprīkojums (dzinējs, rotors, propellers utt.) ir jāreģistrē Valsts gaisa kuģu reģistrā (*Registo Aeronáutico Nacional*).

Pieteikumu par reģistrāciju iesniedz, izmantojot veidlapu, kam pievienoti šādi dokumenti:

pirkuma un pārdevuma līgums un citas pavadzīmes;

sertifikāts par izslēgšanu no iepriekšējās reģistrācijas valsts gaisa kuģu reģistra vai sertifikāts par neregistrēšanu;

muitošanas sertifikāts, ja gaisa kuģis tiek ievests no valsts ārpus ES;

divas gaisa kuģa fotogrāfijas — no priekšpuses un profilā, ar uzkrāsotām valsts un reģistrācijas zīmēm formātā 9 x 12 bez ierāmējuma un neitrālās krāsās.

Ārvalstīs izdotiem dokumentiem ir jāsaturo personu paraksti, kuri izteikti pienācīgi notariālā formā un legalizēti, pievienojot apliecinājumu "Apostille", saskaņā ar 3. un 4. pantu 1961. gada 5. oktobra Hāgas Konvencijā par ārvalstu publisko dokumentu legalizācijas prasības atcelšanu, kas ratificēta ar 1968. gada 24. jūnija Dekrētlikumu Nr. 48450, vai kurus pienācīgi notariālā formā izteicis un legalizējis Portugāles diplomātiskais vai konsulārais pārstāvis attiecīgajā valstī. Dokumentiem, kurus Portugālē izdevusi juridiska persona, jābūt ar likumisko juridisko pārstāvju parakstiem un vārdiem "pienācīgi pilnvarots īstenot savas pilnvaras".

Papildu informācija ir pieejama Valsts civilās aviācijas iestādes (*Autoridade Nacional de Aviação Civil*) tīmekļa vietnē <http://www.anac.pt/vPT/Generico/Aeronaves/RegistoAeronauticoNacional/RegistodeAeronaves/Paginas/RegistodeAeronaves.aspx>.

KUĢU REĢISTRIS

Kuģu reģistrāciju reglamentē 1972. gada 31. jūlija Dekrētlikums Nr. 265/72 (Vispārējie noteikumi par ostu iestādēm (*Regulamento Geral das Capitanias*), kas pieejams vietnē

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=1721&tabela=leis&ficha=1&pagina=1&so_miolo=&.

Piemēro arī 1989. gada 28. marta Dekrētlikumu Nr. 96/89, ar ko izveido Madeiras starptautisko kuģu reģistru (*Registo Internacional de Navios da Madeira*), un 1989. gada 23. augusta Ministru Īstenošanas rīkojumu Nr. 715/89 (<https://dre.pt/application/file/a/618419>), kas reglamentē konkrētus tā aspektus.

Piezīme. 1989. gada 28. marta Dekrētlikums Nr. 96/89 ir pārpublicēts kā 2020. gada 27. augusta Likuma Nr. 56/2020 pielikums. Tā aktuālā redakcija ir pieejama vietnē

<https://dre.pt/application/file/a/141259926>.

Šis tiesiskais regulējums paredz, ka:

Uz valsts kuģiem, izņemot kara flotes kuģus, jābūt reģistrētām ģeometriskajām, lai veiktu darbības, kurām tie ir klasificēti (Vispārējo noteikumu par ostu iestādēm 72. panta 1. punkts).

Tirdzniecības kuģus reģistrē arī komerciāli saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem (Vispārējo noteikumu par ostu iestādēm 72. panta 3. punkts).

Valsts kuģus reģistrē jūrlietu nodaļās, izņemot atpūtas kuģus, kurus reģistrē piemērojamajos tiesību aktos norādītajās organizācijās (Vispārējo noteikumu par ostu iestādēm 73. panta 1. punkts).

Jaunas iegādes vai būvniecības gadījumā kompetenta ir attiecīgajā atļaujā norādītā jūrlietu nodaļa (Vispārējo noteikumu par ostu iestādēm 73. panta 2. punkts).

Iegādes vai aizvietojošas būvniecības gadījumā kompetenta ir jūrlietu nodaļa, kurā tika reģistrēts aizvietotais elements (Noteikumu par ostu iestādēm 73. panta 3. punkts).

Kuģi, kas uzbūvēti vai iegādāti ostā jebkurā valsts teritorijas daļā, var pārdot vai reģistrēt citā ostā tajā pašā vai citā teritorijas daļā, ja tam ir atbilstīga atļauja (Noteikumu par ostu iestādēm 73. panta 4. punkts).

Mazie kuģi uz klāja, pat ja tie ir glābšanas laivas, nelieli zvejas palīgkuģi un mazi ar dzinēju neaprikoti piekrastes transportlīdzekļi bez burām, piemēram, glābšanas laivas, skiņi, piepūšamās laivas un ūdens velosipēdi, kas paredzēti lietošanai līdz 300 m no krasta bēguma laikā, ir atbrīvoti no reģistrācijas, bet ir pakļauti jūrlietu iestādes jurisdikcijai, un tā atbild par to darbības licenču izdošanu (Vispārējo noteikumu par ostu iestādēm 77. pants).

Prasības kuģu reģistrācijai ir noteiktas Vispārējo noteikumu par ostu iestādēm 78. pantā.

Uz kuģu reģistrāciju, ja notikusi mantošana pēc nāves, attiecas šādas prasības:

mantošanas gadījumā reģistrācijas izmaiņas izdara, pamatojoties uz apliecinājumu par sadales aktu vai sadales plānu un attiecīgo tā apstiprināšanas nolēmumu, kam pievienots kompetentās finanšu iestādes izdots dokuments, ar kuru apstiprina, ka ir nomaksāts, nodrošināts vai nav jāmaksā attiecīgais mantojuma nodoklis (Vispārējo noteikumu par ostu iestādēm 82. panta 2. punkts),

ārvalstu kuģus, kas iegūti mantošanas vai Portugāles tiesās ierosinātas tiesvedības ceļā, reģistrē augstākas iestādes noteiktā jūrlietu nodaļā (Vispārējo noteikumu par ostu iestādēm 75. panta 3. punkts).

IEROČU REĢISTRIS

Ieroču un munīcijas tiesiskais regulējums, kas apstiprināts ar 2006. gada 23. februāra Likumu Nr. 5/2006, ir pieejams vietnē http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?artigo_id=692A0037&nid=692&tabela=leis&pagina=1&ficha=1&so_miolo=&nversao=#artigo.

Ieroču un munīcijas obligāto deklarēšanu un reģistrāciju veic Valsts drošības policija.

Mantošanai pēc nāves piemēro minētā Ieroču un munīcijas tiesiskā regulējuma 37. pantā noteiktās prasības.

INTELEKTUĀLO ĪPAŠUMU REĢISTRĒ Valsts rūpnieciskā īpašuma institūta (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*).

Patentus, funkcionālos modeļus, pusvadītāju izstrādājumus, dizainparaugus, preču zīmes, apbalvojumus, logotipus, cilmes vietas nosaukumus un ģeogrāfiskās izcelsmes norādes reģistrē Valsts rūpnieciskā īpašuma institūts, kam jāiesniedz attiecīgie pieteikumi.

Prasības pieteikumam par piešķiršanu vai reģistrāciju un tā sekas attiecībā uz katru no šīm kategorijām ir noteiktas Rūpnieciskā īpašuma kodeksā, neskarot Eiropas Savienības tiesību aktus un piemērojamās starptautiskās konvencijas.

Praktiska informācija par to, kā iesniegt un sagatavot piešķiršanas vai reģistrācijas pieteikumu, ir pieejama Valsts rūpnieciskā īpašuma institūta tīmekļa vietnē <http://www.marcaspatentes.pt/index.php?section=69>.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Principā lietu tiesību uz nekustamo īpašumu reģistrācija nerada juridiskas tiesības. Tomēr attiecībā uz citu kategoriju īpašumu var pastāvēt speciālajās tiesību normās iekļauti izņēmumi no šā noteikuma.

ZEMES REĢISTRĀCIJAS SEKAS

Ar lietu tiesību uz nekustamo īpašumu ierakstīšanu saistītās sekas ir paredzētas Zemesgrāmatu kodeksa 4.–7. pantā un ir šādas:

"4. pants. Sekas attiecībā uz pusēm

1. Uz aktiem, kas jāreģistrē, pašas puses vai to mantinieki var atsaukties arī tad, ja tie nav reģistrēti.

2. Iepriekšējo noteikumu nepiemēro hipotēku aktiem, kuru sekas attiecībā uz pašām pusēm ir spēkā, kad tie ir reģistrēti."

"5. pants. Izmantojamība pret trešām personām

1. Akti, kas jāreģistrē, rada sekas attiecībā uz trešām personām tikai pēc to reģistrācijas dienas.

2. Iepriekšējā punkta noteikumus nepiemēro:

a) 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto tiesību iegūšanai ar ieilgumu;

b) acīmredzamiem servitūtiem;

c) aktiem, kas attiecas uz nenoteiktām precēm, ja tās nav skaidri noteiktas un norādītas.

3. Pret ieinteresēto personu reģistrācijas neesību nevar izmantot personas, kam ir pienākums veicināt reģistrāciju, vai to mantinieki.

4. Reģistrācijas kontekstā trešās personas ir personas, kas no vienas un tās pašas personas ieguvušas savstarpēji izslēdzošas tiesības.

5. Nereģistrēta noma, kuras ilgums pārsniedz sešus gadus, nav izmantojama pret trešām personām.”

“6. pants. Reģistrācijas prioritāte

1. Pirmajai reģistrētajai tiesībai ir priekšroka pār vēlāk reģistrētām tiesībām uz tām pašām precēm, sarindojot pēc reģistrācijas datuma, bet, ja datums ir viens un tas pats — pēc attiecīgo iesniegumu secības laikā.

2. (Atcelts)

3. Reģistrācija, kas kļuvusi galīga, saglabā prioritāti, kāda tai bija pagaidu statusa laikā.

4. Atteikuma gadījumā reģistrācija, kas veikta pēc pamatotas pārsūdzības, saglabā tādu prioritāti, kāda bija iesniegtajam noraidītajam dokumentam.”

“7. pants. No reģistrācijas izrietošās prezumpcijas

Galīgā reģistrācija veido prezumpciju, ka tiesība eksistē un attiecas uz reģistrēto tās īpašnieku precīzi tā, kā tā reģistrējot definēta.”

KOMERCREĢISTRĀCIJAS SEKAS

Komercreģistrācijas sekas būtībā izriet no Komercreģistra kodeksa 11.–14. panta, kā norādīts turpmāk.

“11. pants. No reģistrācijas izrietošās prezumpcijas

Reģistrācija ar galīgo ierakstu veido prezumpciju, ka juridiskā situācija eksistē precīzi tā, kā tā ir definēta.

12. pants. Reģistrācijas prioritāte

Pirmajam reģistrētajam aktam ir priekšroka pār vēlākiem aktiem, kas attiecas uz tām pašām daļām vai daļību uzņēmumā, sarindojot attiecīgo pieteikumu secībā.”

“13. pants. Sekas attiecībā uz pusēm

1. Uz aktiem, kas jāreģistrē, pašas puses vai to mantinieki var atsaukties arī tad, ja tie nav reģistrēti.

2. Izņēmumi no iepriekšējā punkta ir uzņēmumu dibināšanas dokumenti un to grozījumi, kuriem piemēro Komerccabiedrību kodeksa un Eiropas akciju sabiedrību tiesību aktu noteikumus.”

“14. pants. Izmantojamība pret trešām personām

1. Akti, kas jāreģistrē, rada sekas attiecībā uz trešām personām tikai pēc to reģistrācijas dienas.

2. Akti, kas jāreģistrē un obligāti jāpublicē saskaņā ar 70. panta 2. punktu, rada sekas attiecībā uz trešām personām tikai pēc to reģistrācijas dienas.

3. Pret ieinteresētajām personām reģistrācijas neesību nevar izmantot to juridiskie pārstāvji, kam ir pienākums veicināt reģistrāciju, vai šo personu mantinieki.

4. Šā panta noteikumi neskar Komerccabiedrību kodeksa un Eiropas akciju sabiedrībām piemērojamo tiesību aktu noteikumus.”

VĒRTSPAPĪRU REĢISTRĀCIJAS SEKAS

Ar vērtspapīru reģistrācijas sekām var iepazīties iepriekš minētajā Vērtspapīru kodeksā (*Código dos Valores Imobiliários*), un katrai vērtspapīru kategorijai tās atšķiras. Konkrētu kategoriju vērtspapīru reģistrācijai var būt konstitutīvas sekas (minētā Vērtspapīru kodeksa 73. pants).

PĀRĒJO IEPRIEKŠ MINĒTO PREČU KATEGORIJU REĢISTRĀCIJAS SEKAS

Ar ieroču, gaisa kuģu, kuģu, mehānisko transportlīdzekļu, intelektuālā vai rūpnieciskā īpašuma reģistrācijas sekām var iepazīties jau minētajos speciālajos tiesību aktos, kas attiecas uz katru preču kategoriju.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsauca uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Juridiskie noteikumi, ko var piemērot lietu tiesību pielāgošanai mantošanas gadījumā, principā ir Civilkodeksa 15. pants (piemēram, kad pielāgošanu tiesas procesā veic tiesa) un Zemesgrāmatu kodeksa 43.A pants (piemēram, kad pielāgošanu veic reģistrators reģistrācijas aktā).

Civilkodeksa 15. pants (attiecināmība):

“Tiesību aktam piešķirtā kompetence attiecas tikai uz noteikumiem, kuri pēc to satura un funkcijas tiesībās veido daļu no kolīziju normās minētās doktrīnas sistēmas.”

Zemesgrāmatu kodeksa 43.A pants (ārvalstu tiesību pierādījumi)

“Ja reģistrācijas pieteikuma pamatotība ir jāvērtē, balstoties uz ārvalsts tiesībām, ieinteresētajai personai tā saturs jāpierāda ar attiecīgu dokumentu.”

Papildus šiem noteikumiem pastāv tiesību zinātnē izstrādāti interpretācijas noteikumi. Saskaņā ar šiem doktrinālajiem noteikumiem plašais pielāgošanas jēdziens aptver vismaz divas dažādas situācijas.

Pirmā ir pielāgošana tiesā nozīmē, kas var notikt gadījumos, kad, piemērojot divas atšķirīgas mantošanas tiesību normas, rodas tehniskas problēmas.

Piemēram, gadījumā, kad miruši adoptēta bērna adoptētāji un bioloģiskie vecāki, ja mantošanai adoptētāju nāves gadījumā piemēro X valsts tiesības un bioloģisko vecāku nāves gadījumā — Y valsts tiesības, var tikt iegūts rezultāts, kas nav bijis iecerēts nevienā no attiecīgajām tiesību sistēmām (piemēram, adoptētais bērns galu galā nemanto ne no adoptētājiem, ne bioloģiskajiem vecākiem). Tiesai šī problēma ir jāatrisina, veicot pielāgošanu.

Cita situācija, kas nav pielāgošana tiesā izpratnē, bet drīzāk ir aizvietošana vai transponēšana, ir gadījums, kad citā tiesību sistēmā ietverta doktrīna tiek aizvietota ar vietējās tiesībās pazīstamu doktrīnu.

Aizvietošanas/transponēšanas jēdziens ir derīgāks lietu tiesību pielāgošanai, kā minēts 31. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regulā (ES) Nr. 650/2012 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi. Piemēram, “zemes ilgtermiņa nomas tiesību (*leasehold*)” doktrīna (nostiprināta citas valsts tiesību aktos, bet neeksistē Portugāles tiesību aktos) tiek aizstāta ar lietu tiesībām uz apbūvi (nostiprināta Portugāles tiesību aktos).

Aizvietošanu/transponēšanu var veikt gan tiesa tiesvedības ietvaros, gan reģistrators — reģistrēšanas laikā. Reģistratora lēmumus var pārsūdzēt tiesā (Zemesgrāmatu kodeksa 140.–146. pants).

PIEZĪME

Šajā faktu lapā ietvertā informācija nav izsmeļoša vai saistoša kontaktpunktam, tiesām vai citām struktūrām un iestādēm. Lai gan faktu lapas tiek regulāri atjauninātas, tajās var nebūt atspoguļoti visi tiesību aktu pārskatīšanas gadījumi, un tāpēc informatīvā nolūkā tās neaizstāj tiesību aktus, kuri var būt spēkā jebkurā laikā.

Lapa atjaunināta: 04/03/2022

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Rumānija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Papildus ģpašumtiesībām vai ģpašumtiesību domājamai daļai mantot var šādas lietu tiesības:

1. Lietojuma tiesību
2. Izmantošanas tiesību
3. Uzturēšanās tiesību
4. Apbūves tiesību
5. Servitūta tiesību

Rumānijas tiesības neļauj likumiskajiem mantiniekiem likumiskās mantošanas kontekstā izvēlēties starp mantojuma daļu, uz ko tiem būtu tiesības, un mantojuma lietojuma tiesībām. Ņemot vērā, ka lietojuma, izmantošanas un uzturēšanās tiesības, ko izmanto fiziska persona, nepārsniedz tās mūža ilgumu un izbeidzas ar tiesīgās personas nāvi, tās nevar mantot likumiskās mantošanas ceļā, bet gan saskaņā ar noteikumu par nāves gadījumu (*mortis causa*). Autors var noteikt gan šo tiesību, gan citu lietu tiesību izmantošanas ierobežojumus.

Gadījumos, kad mirušajai personai ir bijusi lietišķiska garantija (hipotēka uz kustamu vai nekustamu ģpašumu, ķīla utt.), šo tiesību nodod mantošanas ceļā līdz ar garantēto prasījumu.

Ģpaša situācija rodas tad, ja pārdzīvojušajam laulātam nav lietu tiesības uz mājokļa izmantošanu. Pēc mantojuma atklāšanās šai personai ir likumīga tiesība uzturēties mājoklī, kur tā dzīvojusi kopā ar mirušo personu, ja attiecīgais mājoklis veido daļu no mantojuma masas, lai gan ir iespējams, ka citi mantinieki noteiktās situācijās var lūgt uzturēšanās tiesības ierobežošanu vai uzturēšanās vietas maiņu. Ar šādiem nosacījumiem iegūto uzturēšanās tiesību pārdzīvojušais laulātais nedrīkst izmantot peļņas gūšanai, jo tas nav tiesīgs, piemēram, izīrēt šo mājokli. Uzturēšanās tiesība izbeidzas ar dalīšanu, bet ne agrāk kā gadu pēc mantojuma atklāšanās. Ja pārdzīvojušais laulātais stājas jaunā laulībā, šī tiesība izbeidzas arī tad, ja viena gada laikposms nav pagājis.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama ģpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Parasti pāreja mantošanas ceļā pilnībā stājas spēkā mantojuma atklāšanās brīdī līdz ar tiesību subjekta nāvi, un to nav nepieciešams ierakstīt reģistrā. Civilkodeksā noteikts, ka publicēšana notiek Zemesgrāmatā (*cartea funciară*), Kustamā ģpašuma nodrošinājuma interešu elektroniskajā arhīvā (*Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare*), Komercreģistrā un citos likumā noteiktajos publicēšanas veidos. Patlaban ieraksts reģistrā vispārīgā gadījumā nerada tiesības, bet vienīgi nodrošina reģistrēto tiesību publicēšanu un izpildāmību.

Lietu tiesību uz nekustamo ģpašumu ierakstīšana Zemesgrāmatā rada tiesības, bet tikai pēc tam, kad pabeigts katras administratīvi teritoriālās vienības attiecīgais kadastra darbs un pēc pieprasījuma vai pēc iestādes iniciatīvas ir atvērti attiecīgo nekustamo ģpašumu Zemesgrāmatas ieraksti. Tomēr arī šādā gadījumā lietu tiesības tiek iegūtas bez ieraksta Zemesgrāmatā, ja tās izriet no mantojuma, kā paredz Civilkodekss. Tomēr ieraksts Zemesgrāmatā ir nepieciešams, lai mantinieks iegūtu tiesības rīkoties ar ģpašumu *inter vivos* attiecībā uz: pārdošanu, dāvināšanu, ieķīlāšanu utt.

Lietu tiesības ieraksta citos reģistros (piemēram, Kustamā ģpašuma nodrošinājuma interešu elektroniskajā arhīvā — pēc nodrošināta prasījuma pārejas mantošanas ceļā) publicēšanas nolūkā, ja ir bijusi reģistrēta arī pārgājuši tiesība.

Ierakstu reģistrā izdara uz mantinieka statusu apliecināja dokumenta pamata (mantojuma apliecinājums, tiesas lēmums) un attiecīgā gadījumā ieraksta arī tiesības un aktīvus, kas ir ģpašuma sastāvā.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Reģistra ierakstu mērķis ir publicēšana, kā arī izpildāmības nodrošināšana attiecībā pret trešām personām. Skatīt iepriekš sniegto atbildi attiecībā uz lietu tiesību uz nekustamo ģpašumu ierakstīšanu Zemesgrāmatā.

4 Vai ir spēkā ģpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Saskaņā ar Likuma Nr. 206/2016 noteikumiem pieteikumus par lietu tiesību pielāgošanu saskaņā ar minētās regulas 31. pantu izskata tiesas (*tribunali*).

Lapa atjaunināta: 01/08/2023

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Slovēnija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Lietu tiesības, kas var izrietēt no mantošanas, ietver ģpašumtiesības uz kustamu un nekustamu ģpašumu, amatnieka un individuālā komersanta darba rīkiem, kā arī citas lietu tiesības (ķīlas tiesības, pieķļuves tiesības, tiesības un pienākumus, kas izriet no tiesiskām un ar uzņēmējdarbību nesaistītām attiecībām, autortiesības (gan finanšu aktīvi, gan arī nemateriālie aktīvi), patenta pieteikuma iesniedzēja vai ģpašnieka tiesības, tehniska uzlabojuma izgudrotāja tiesības uz kompensāciju, dizainparauga tiesības).

Mantot nevar ģpašumtiesības, kas saistītas ar konkrētu personu, piemēram, personālservitūtu, tiesības uz mūža renti vai tiesības uz uzturētājkiem.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama ģpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Pēc testamenta apstiprināšanas procedūras pabeigšanas tiesa pieņem lēmumu par mantojumu, kas ir tiesas lēmums lietā pēc būtības, un tas ir deklaratīvs. Tas nozīmē, ka ar lēmumu personas tiek atzītas par mantiniekiem, legātāriem vai citiem mantojuma saņēmējiem, kuri testatora nāves brīdī ieguvuši tiesības uz mantojumu, tiesības uz legātu vai citas tiesības uz mantojumu. Tas arī nozīmē, ka lēmums par mantojumu neuzliek konkrētas izpildes saistības vai pienākumus, bet paredz, ka personas, kuru tiesības ir noteiktas galīgajā lēmumā par mantojumu vai legātu, pašas ir atbildīgas par minēto tiesību īstenošanu. Iepriekš izklāstītās normas neattiecas uz *tādu ģpašumu nodošanu, ko paturējuši tiesa*. Tiesa uzdod nodot ģpašumu nekavējoties pēc tam, kad ir stājies spēkā lēmums par mantojumu, kā arī uzdod ģpašumu reģistrēt zemesgrāmatā. Taču pirms ģpašuma nodošanas tā saņēmējiem ir pienākums iesniegt pierādījumus, ka viņi ir izpildījuši tos pienākumus vai nodrošinājuši to pienākumu izpildi, ko viņiem uzlicis testators to personu interesēs, kuras nevar nokārtot savas lietas un saņemt to, kas tām pienākas, vai ko uzlicis testators vispārēji lietderīgā nolūkā (Likuma par mantojumu 216. pants).

Reģistrācija zemesgrāmatā

Ģpaši noteikumi attiecas arī uz *lietu tiesību uz nekustamo ģpašumu reģistrāciju*. Minētās tiesības reģistrē zemesgrāmatā. Tiesa oficiāli uzdod veikt zemesgrāmatā nepieciešamos ierakstus par ģpašumu nekavējoties pēc lēmuma par mantojumu stāšanās spēkā. Tas attiecas, piemēram, uz mantinieka ģpašumtiesību reģistrāciju, kā arī citu ģpašumtiesību apgrūtinājumu vai ierobežojumu reģistrāciju (legātāra tiesības uz lietojumu vai tiesības dzēst hipotēku legāta gadījumā).

Reģistrācija komercreģistrā

Līdzdalības daļas sabiedrībās un individuālo komersantu aktīvi tiek reģistrēti komercreģistrā. Visas izmaiņas attiecībā uz sabiedrības partneriem, kas reģistrētas tiesas reģistrā, ir tikai deklaratīvas, jo partnera statusu neiegūst tikai ar reģistrāciju tiesas reģistrā. Ja tiek mantota līdzdalība kādā sabiedrībā, ir jāiesniedz dibināšanas dokumenta grozītā konsolidētā versija, kas ietver grozītos noteikumus par partneriem un to līdzdalības daļām, ar notariālu apliecinājumu, ka grozītais dibināšanas dokuments atbilst galīgajam lēmumam par mantojumu. Individuālo komersantu reģistrē komercreģistrā, pamatojoties

uz viņa pieteikumu. Ja pieteikums nav pilnīgs, reģistra administrators prasa pieteikuma iesniedzējam astoņu dienu laikā papildināt pieteikumu. Ja pieteikuma iesniedzējs noteiktajā termiņā nepapildina pieteikumu, reģistra administrators to ar lēmumu noraida. Šo reģistra administratora lēmumu var pārsūdzēt astoņu dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas.

Reģistrācija citos reģistros:

darījumu kontu reģistrs (darījumu kontu reģistrācija);

dematerializētu vērtspapīru reģistrs, ko nodrošina Centrālais vērtspapīru tīrvērtes depozitārijs (*Centralna klirinško depotna družba d.d. — KDD*);

E-RISK reģistrs (šaujamo ierociņu reģistrs, motorizēto transportlīdzekļu reģistrs);

laivu reģistrs;

gaisa kuģu reģistrs;

autoru un ar autortiesībām aizsargātu darbu reģistrs, ar autortiesībām aizsargātu darbu reproducēšanas gadījumā piemērojamo kompensācijas tiesību un

izmaksāto kompensāciju reģistrs, ar autortiesībām aizsargātu darbu reģistrs, audiovizuālo darbu reģistrs;

pensijas pabalstu reģistrs.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Reģistrācija zemesgrāmatā

Lietu tiesību uz nekustamo īpašumu reģistrāciju zemesgrāmatā regulē Zemesgrāmatu likums (*Zakon o zemljiški knjigi*; Slovēnijas Republikas Oficiālais Vēstnesis [Nr. 58/03](#), [Nr. 37/08](#) — ZST-1, [Nr. 45/08](#), [Nr. 28/09](#), [Nr. 25/11](#) un [Nr. 14/15](#) — ZUUJFO).

Lietu tiesību uz nekustamo īpašumu reģistrācijai zemesgrāmatā, pamatojoties uz lēmumu par mantojumu, ir *deklaratīva nozīme* attiecībā uz to, ka mantinieks testatora nāves brīdī ir ieguvis īpašumtiesības.

Reģistrācijai zemesgrāmatā ir publikācijas nozīme. Tas nozīmē — ja tiesības ir reģistrētas zemesgrāmatā, tās nevar ignorēt.

Uz reģistrāciju zemesgrāmatā attiecas arī uzticēšanās princips. Tiek pieņemts, ka persona, kas reģistrēta zemesgrāmatā, ir labuma guvējs (īpašnieks).

Reģistrācija komercreģistrā

Reģistrācijas procedūru regulē Slovēnijas Komercreģistra likums (*Zakon o poslovnem registru*; Slovēnijas Republikas Oficiālais Vēstnesis [Nr. 49/06](#), [Nr. 33/07](#) — ZSReg-B un [Nr. 19/15](#)). Reģistrācijai komercreģistrā ir tikai deklaratīvs raksturs. Lai mantinieks iegūtu partnera statusu, viņam nav jāgaida, līdz tiek izdarīts ieraksts tiesas reģistrā. Testatora īpašums, tostarp daļība sabiedrībā, tiek nodots mantiniekiem viņa nāves brīdī.

Reģistrācija citos reģistros

Darījumu kontu reģistrs

Darījumu kontu reģistrs ir vienota datorizēta darījumu kontu un to turētāju datubāze, kurā reģistrētas gan sabiedrības un uzņēmēji, gan arī fiziskas personas. Tiklīdz persona kļūst par darījumu konta turētāju, informācija par kontu tiek ievadīta reģistrā.

Dematerializētu vērtspapīru reģistrs

Persona iegūst dematerializētu vērtspapīru pēc tam, kad attiecīgais dematerializētais vērtspapīrs ir reģistrēts turētāja kontā dematerializētu vērtspapīru centrālajā reģistrā.

E-RISK reģistrs, laivu reģistrs un gaisa kuģu reģistrs

Reģistrēto transportlīdzekļu reģistrā iekļauta visa informācija par konkrētu transportlīdzekli, un šī informācija norādīta arī reģistrācijas apliecībā: reģistrācijas datums, izdotās transportlīdzekļa reģistrācijas apliecības numurs, transportlīdzekļa īpašnieks vai persona, kuras vārdā transportlīdzeklis ir reģistrēts, tehniskās pārbaudes, obligātā apdrošināšana un cita informācija. Ierakstam reģistrēto transportlīdzekļu reģistrā nav publikācijas nozīmes, jo šis reģistrs nav publiskais reģistrs. Tas attiecas arī uz ierakstiem par civilajiem šaujamo ierociem (administratīvās struktūrvienības veic uzskaiti par izdotajām šaujamo ierociņu atļaujām, savukārt par iekšlietām atbildīgā ministrija uztur centrālo reģistru, kurā veic ierakstus par izdotajām šaujamo ierociņu atļaujām, kā arī šaujamo ierociņu tirgotājiem un šautuvju operatoriem izdotajām atļaujām). Savukārt ierakstiem laivu reģistrā un gaisa kuģu reģistrā ir publikācijas nozīme.

Ar autortiesībām aizsargāto darbu reģistrs

Veicot ierakstu reģistrā, tiek nostiprināts juridisks pieņēmums, ka konkrēta darba autors vai autortiesību subjekts ir reģistrā ierakstītā persona, līdz tiek pierādīts pretējais. Reģistrs ir publiski pieejams.

Apdrošināto personu un no pensiju un invaliditātes apdrošināšanas izrietošo tiesību ieguvēju reģistrs

Apdrošināto personu reģistrs ietver no pensiju un invaliditātes apdrošināšanas izrietošo tiesību ieguvēju reģistru, apdrošināšanas pabalstu maksājumu reģistru, personu, kurām ir pienākums veikt obligātās sociālā nodrošinājuma iemaksas, reģistru un ekspertu atzinumu reģistru. Likums, kas regulē oficiālā reģistra darbību, nenosaka to, ka šis reģistrs ir publiski pieejams un ka reģistrācijai šajā reģistrā ir publikācijas nozīme.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās daļbvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Nav īpašu noteikumu vai procedūras attiecībā uz lietu tiesību pielāgošanu valsts tiesību sistēmā.

Lapa atjaunināta: 07/01/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Slovēnija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

A. Īpašumtiesības (Civillkodeksa 123.–151. pants):

- 1) vienpersoniskas īpašumtiesības
- 2) kopīpašums (dalāms un nedalāms laulāto īpašums)

B. Tiesības uz citas personas īpašumu (Civillkodeksa 151.a–151.v pants)

- 1) ķīla (prasījumu nodibināšana, apakšķīla)
- 2) servitūti
- 3) aizturējuma tiesības

Īpašumtiesības mantojot pāriet no testatora mantiniekam(-iem) testatora nāves dienā. Nekustamā īpašuma **īpašumtiesību pāreja ir vienmēr** jāieraksta Īpašumu reģistrā.

Ķīlas izmanto, lai nodrošinātu prasījumus un ar tiem saistītos maksājumus, ļaujot ķīlas ņēmējam gūt vai prasīt parāda nokārtošanu no ķīlas, ja parāds noteiktajā laikā nav pilnībā atmaksāts.

Ķīlu nodibina ar rakstisku līgumu, mantinieku noslēgtu vienošanos par mantošanu, tiesas vai administratīvās iestādes nolēmumu, vai arī ar likumu, un tā parasti stājas spēkā ar ierakstīšanu reģistrā.

Servitūti ierobežo nekustamu īpašumu īpašniekus par labu citām personām un uzliek tiem pienākumu neiebildēt pret noteiktām darbībām, atturēties no noteiktām darbībām vai tādās veikt. Servitūtiem atbilstošās tiesības ir saistītas vai nu ar īpašumtiesībām uz konkrētu nekustamo īpašumu (piemēram, tiesības šķērsot zemes gabalu) vai ar konkrētu personu (mūža īre).

Ar īpašumtiesībām uz nekustamu īpašumu saistītus servitūtus (reālservitūtus) nodod ieguvējam kopā ar īpašumtiesībām uz īpašumu. Ar fizisku personu saistīti servitūti (personālservitūti) izbeidzas ar tās personas nāvi, kam par labu tie nodibināti.

Aizturējuma tiesība dod personai tiesības aizturēt kustamu īpašumu, kuru tai ir pienākums atdot, lai nodrošinātu nenokārtu mantisku prasījumu pret personu, kurai pretējā gadījumā šis kustamais īpašums ir jāatdod. Tomēr aizturēt nevar patvaļīgi vai krāpnieciski iegūtu mantu. Pamatojoties uz aizturējuma tiesību, kad notiek tiesas nolēmuma izpilde, kreditoram ir tiesības tikt vispirms apmierināts no aizturētās mantas pirms citiem kreditoriem, ieskaitot ķīlas kreditorus.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

A. Īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu, mājokļa īpašumu un nedzīvojamām telpām vienmēr ir jāieraksta Īpašumu reģistrā, un šādi ierakstīšanai ir vispārēji saistošas sekas. Ja ir līgums par īpašuma pāreju, īpašumtiesības nestājas spēkā, kamēr šis līgums nav ierakstīts minētajā reģistrā. Citiem vārdiem — reģistra ierakstam ir konstitutīvas sekas. Nāves gadījumā ierakstam ir citas sekas, jo tikai pēc šā ieraksta veikšanas mantojuma procesā tiek ar atpakaļēju spēku atzīta īpašumtiesību pāreja mantniekam nāves dienā. Šo procedūru regulē [Likums Nr. 162/1995](#) par Īpašumu reģistru, un īpašumtiesību pārejas reģistrācija pēc mantošanas procesa pabeigšanas ir obligāta. Pieteikumu ierakstīšanai Īpašumu reģistrā iesniedz notārs, kam tiesa uzdevusi vest mantojuma procesu, vai cita pilnvarota persona (mantnieks). Pieteikumu iesniedz teritoriāli piekritīgās rajona nodaļas kadastra departamentam.

Īpašumtiesības uz noteiktu veidu kustamo īpašumu ir jāieraksta attiecīgajos reģistros. Šo reģistru vidū ir: Uzņēmēj sabiedrību reģistrs (Likums Nr. 530/2003 par Uzņēmēj sabiedrību reģistru) — reģistra tiesas ir rajona tiesas pēc apgabaltiesas atrašanās vietas;

Mehānisko transportlīdzekļu reģistrs, par kuru atbild policijas rajona ceļu satiksmes nodaļa;

Rūpnieciskā īpašuma birojs Banska Bistricā, kam ir kompetence attiecībā uz visu Slovākiju, reģistrē patentus, preču zīmes, dizainparaugus un citus īpašniekdatu;

Centrālais vērtspapīru depozitārijs, kas reģistrē dematerializētu vērtspapīru pāreju; Slovākijas Republikas Centrālajam vērtspapīru depozitārijam ir kompetence attiecībā uz visu Slovākijas teritoriju;

Jūrlietu reģistrs, kas reģistrē atpūtas kuģus; Slovākijas Republikas Jūrlietu reģistram, ko uztur Slovākijas Transporta un būvniecības ministrija, ir kompetence attiecībā uz visu Slovākijas teritoriju.

B. Tiesības uz citas personas īpašumu

Reģistros ieraksta arī tiesības uz citas personas īpašumu, kas ierobežo īpašnieka tiesības atsavināt īpašumu. Vispārējā gadījumā ķīlu uz nekustamu īpašumu, mājokļa īpašumu un nedzīvojamo īpašumu **nodibina** ar tās ierakstīšanu Īpašumu reģistrā.

1. Kustama īpašuma aizturējuma tiesība tiek nodibināta ar ierakstu Centrālajā aizturējuma tiesību notariālajā reģistrā (Likuma Nr. 323/1992 par notāriem un notāru darbību (Notāru kodeksa) 73.d – 73.i pants un Notāru palātas iekšējie noteikumi), kuru uztur Notāru palāta; ja konkrētajam īpašumam ir atsevišķs reģistrs, ierakstu izdara šajā reģistrā (kā norādīts A punktā). Aizturējuma tiesību, ar aizturējuma tiesību saistītās informācijas grozījumus, kā arī tiesības izpildes uzsākšanu reģistrē notārs, pamatojoties uz pilnvarotas personas pieteikumu atbilstīgi attiecīgajos tiesību aktos paredzētajam. Minēto piemēro arī aizturējuma tiesības dzēšanai no Aizturējuma tiesību reģistra. Personām, kas iesniedz reģistrācijas pieteikumu, ir jāpierāda notāram sava identitāte vai — ja tās piesakās citas personas vārdā — jāsniedz pierādījumi, ka tās ir pilnvarotas to darīt. Personām, kas piesakās ķīlas reģistrēšanai, jāsniedz notāram visa likumā noteiktā informācija, ko pēc tam ievada ķīlu reģistrā. Ja ķīla ir noteikta ar mantinieku noslēgtu vienošanos par mantošanu vai ar tiesas vai administratīvas iestādes nolēmumu, personai, kas piesakās ķīlas reģistrēšanai, jāiesniedz notāram nolēmums, ar kuru ķīla nodibināta.

2) Liettiesiskus servitūtus nodibina, ierakstot Īpašumu reģistrā.

3) Aizturējuma tiesības, kas pieļaujamas tikai attiecībā uz kustamu īpašumu, neregistrē.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Testatora nāves gadījumā īpašumtiesības pāriet mantniekam testatora nāves dienā. Ierakstam reģistrā ir tikai deklaratīva nozīme.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

2015. gada 1. decembrī stājās spēkā Likuma Nr. 97/1963 par starptautiskajām privāttiesībām un procedūras noteikumiem 67.a pants, kas atļāva pielāgot ārvalsts nolēmumā minētu lietu tiesību, pasākumu vai rīkojumu. Kad tiek pieņemts lēmums par tāda ārvalsts mantojuma nolēmuma izpildāmības pasludināšanu, kas ir saistīts ar lietu tiesībām, šis likums regulē nezināmās lietu tiesības pielāgošanu šajā procedūrā.

Lapa atjaunināta: 22/04/2022

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Zviedrija

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Principā persona, kas iegūst īpašumu mantošanas ceļā, pārņem īpašumu ar *pilnām īpašumtiesībām*. Ja miruši persona bijusi laulībā, mantojumu saņem pārdzīvojušais laulātais, kas iegūst *tiesības ar to brīvi rīkoties*. Tas nozīmē, ka laulātais savas dzīves laikā var rīkoties ar īpašumu pēc saviem ieskatiem, tostarp to pilnībā izlietot, tomēr nevar to novēlēt ar testamentu. Tāpat laulātais nevar būtiski samazināt savu īpašumu dāvinājuma vai līdzīgā ceļā, pienācīgi neņemot vērā pirmā mirušā laulātā mantniekus.

Turklāt persona var testamentā norādīt, ka īpašums nonāk kādas personas *lietojumā*. Ja testamentā nav norādīts citādi, lietojuma tiesību saņēmējs pārvalda īpašumu un tam pienākas visi ienākumi no īpašuma, bet tas arī sedz visus nepieciešamos izdevumus saistībā ar īpašumu. Lietojuma tiesību saņēmējam arī jāņem vērā īpašnieka tiesības un intereses, un lietojuma tiesības nav nododamas citai personai. Īpašnieks nedrīkst nodot īpašumu citai personai vai citādi no tā atbrīvoties bez lietotāja piekrišanas.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Personām, kas ieguvušas nekustamā īpašuma īpašumtiesības, jāpiesakās īpašuma ieguves reģistrācijai (īpašumtiesību reģistrācijai) Zemes reģistrā, kuru uztur [Zviedrijas Valsts zemes dienests \(Lantmäteriet\)](#). Parasti pieteikums jāiesniedz trīs mēnešu laikā pēc īpašuma iegūšanas. Piesakoties īpašumtiesību reģistrācijai, ir jāiesniedz tiesību ieguvī apstiprinošais akts un citi dokumenti, kas nepieciešami ieguves apliecināšanai. Pirkuma gadījumā ir jāiesniedz pirkuma līgums. Ja īpašums iegūts mantošanas ceļā, dažos gadījumos (ja mantojumu saņem tikai viena persona) principā pietiek iesniegt reģistrētās mantojuma masas saraksta oriģinālu un apstiprinātu kopiju. Citos gadījumos jāiesniedz arī mantojuma masas sadales dokumenta oriģināls un apstiprināta

kopija. Var tikt prasīta arī citu dokumentu iesniegšana, piemēram, galvenā aizbildņa piekrišana, ja kāds no mantiniekiem ir nepilngadīga vai rīcībnespējīga persona. Dažos gadījumos īpašumtiesību reģistrāciju var prasīt, iesniedzot testamentu, kas ir stājies likumīgā spēkā, nevis mantojuma masas sadales dokumentu.

Ar rakstisku dokumentu piešķirtas lietojuma tiesības jāreģistrē Zemes reģistrā. Reģistrācijas pieteikumi jāiesniedz [LV Zviedrijas Valsts zemes dienestam](#), pievienojot dokumentu, kas pamato tiesības.

Lietu tiesības uz kustamu mantu neregistrē.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Personu, kas visnesenāk pieteikusies īpašumtiesību reģistrācijai, uzskata par īpašuma īpašnieku.

Parasti gadījumos, kad reģistrē lietojuma tiesības, tās attiecas uz jaunu īpašnieku.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Nē.

Lapa atjaunināta: 31/05/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Anglija un Velsa

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Saskaņā ar Anglijas tiesību aktiem lietu tiesības nevar izrietēt tikai no mantojuma.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Neattiecas.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Neattiecas.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Neattiecas.

Lapa atjaunināta: 27/08/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lietu tiesību (in rem) pielāgošana - Gibraltārs

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Saskaņā ar Anglijas tiesību aktiem lietu tiesības nevar izrietēt tikai no mantojuma.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Neattiecas.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Neattiecas.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Neattiecas.

Lapa atjaunināta: 27/08/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.